

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za hemotijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemni mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za hemotijo celoletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna ostanila, zabavne, osmrtnice itd.:
enostopna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostopna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vesni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Pittreich in poslanec Verstovšek.

Eksc. Pittreich je poslal »Straže«
popravek, v katerem pravi:

»Ni res, da sem izjavil, da ne mo-
rem na boljša mesta na Štajerskem in
Koroškem nastavljeni slovenskih sod-
nikov; da sem označil slovenske sod-
nike kot jako zastale uradnike, ka-
tere baje nemški sodniki visoko nad-
kriljujejo; da sem povdarjal, da mo-
rajo biti pripravljeni, da bom še manj
slovenskih sodnikov imenoval na boljša
mesta; da je konstatiral poslanec
dr. Verstovšek, da je znana ta kvalifi-
kacija personalnih senatov, iz katerih
so vrgli vse slovenske sodnike. Res je,
da se je pogovor vršil tako-le: gospod
poslanec dr. Verstovšek se je pritožil,
da se pri oddaji sodniških služb ne
varuje posestnega stanu; omenil je, da
se podajajo vzroki za pritožbe le pri
pravosodju, ne tudi pri upravni službi.
Odgovarjal sem, da se mi zdi prizade-
vanje, da se vzdržuje posestno stanje,
umevno, ker je vsakemu narodu pri
srcu, da so njegovi rojaki zastopani pri
uradih, torej tudi pri pravosodju. Ob-
varovanje posestnega stanu za posa-
mezna mesta pa v pravosodju ni mož-
no, ker ta namen ovira okolnost, da se
sodnika ne more premeščati. Iz tega
nagiba ne more biti dober prednik pre-
skočen po nastopniku. Prizadevati si
torej le zamore, da se posestno stanje
vzdržuje za večji okoliš, n. pr. za pod-
ročje sodnih dvorov in Celju in v Mari-
boru. Iz tega izvirajo v posameznih
krajih premikanja, ki zadenejo zdaj
ta, zdaj oni narod. Pri tem sem kazal
na Ptuj, kjer nedavno ni bilo nobene-
ga sodnika Slovenca, dočim je tam slo-
venski narod sedaj zastopan po dveh
sodnikih. Gospod poslanec je ugovar-
jal, da je za sodniška mesta dovolj
zmožnih prosilcev slovenske narodno-
sti. Odgovarjal sem mu, da osebe, ki
sedaj iz spodnjega ozemlja (Unter-
land) k nam (t. j. k pravosodju) pri-
dejo, v obče z — kakor sem izrecno pri-
stavil — priznanimi izjemami, glede
zmožnosti zaostajajo za onimi, ki pri-
dejo iz enojezičnega ozemlja. G. posla-
nec je bil vidno iznenaden ter je kazal
na dejstvo, da so se Slovenci že od ne-
kdaj odlikovali kot izvrstni in najmar-
ljivejši pravniki. Jaz sem izrecno pri-
znaval, da so izhajali iz Slovencev izbor-
ni pravniki ter sem mu imenoval sod-

niškega uradnika slovenske narodno-
sti, ki je bil v primerju z službeno do-
bo izredno hitro pomaknjen na višje
mesto le vsled svoje zmožnosti. Pri tem
sem gospodu poslancu tudi po moji
sodbi obstoječe vzroke navajal, iz ka-
terih naraščaj glede zmožnosti zaosta-
ja. Dostavljam sem: Za Slovence morda
ni prijetno, če kaj takega slišijo. Mi-
slim pa, da dokazujem svoje zani-
manje za pripadnike enega ozemlja naj-
bolje s tem, da jih opozarjam na nji-
hove napake. Zadeva je za Slovence
resna, ker jim sicer proti nevarnost,
da se jih vedno manj zamore v ozir je-
mati pri predlogah. O boljših službenih
mestih ni bilo govora, ravno tako ne
o kvalifikaciji po personalnih senatih.

Poslanec Verstovšek odgovarja na
ta popravek: Vsakdo, ki čita Vaš po-
pravek, ekscelencija, pač uvidi, da to,
kar zanikate v prvem delu, priznate
med vrstami v drugem. Po Vašem
mnenju nadkriljujejo nemški, oziroma
po Vaših besedah sodniki, »ki pridejo
iz enojezičnega ozemlja«, slovenske
sodnike. Niti slovenskega zapisnika
niso v stanju spisati ti Vaši protežiran-
ci, niso zmožni slediti izjavam sloven-
skih strank. Ali zamore nadkriljevati
nemški, enojezični sodnik slovenskega
sodnika, ki mora delati v dveh ali celo
pogosto v treh jezikih, kakor je že to
v navadi na celim jugu?

Dostavljam še naknadno glede zmož-
nosti sodnikov dejstvo, da tudi slo-
venski sodniki, ki se v javnosti poka-
žejo za narodne konvertite in renega-
te, lepo avanzirajo na boljša mesta in
se jih upošteva v prvi vrsti v sodiščih
Spodnjega Štajerja in Koroške. Ta
praksa sodniške uprave je tako oči-
vidna in slučajni so tako vsem znani,
da se ne dajo zanikati in spraviti iz
sveta. Dovoljujem si le vprašanje: So
li slovenski sodniki kar čez noč, ko so
se izneverili slovenskemu narodu, po-
stali sposobnejši in zmožnejši, kakor
če bi ostali še sodniki slovenskega
mišljenja?

Poslanec Verstovšek v svojem ob-
širnem odgovoru ekscelenci Pittreichu
pravi, ko je izjavljal ekscelenci, da
ljudstvo čuti krivice nemških sodni-
kov, je ekscelencija izrekel značilno sod-
bo: »Pač pa lahko nasprotno trdim, da
so se pripetili slučaj, v katerih so slo-
venski sodniki, zapeljani vsled stran-
karske strasti, pokazali kot uradne
osebe pristranost, zlasti na Kranj-
skem.«

Končno pravi poslanec Verstovšek:
V popravku pravite, da naraščaj za-
ostaja. Zapomnite si, ekscelencija, nara-
ščaj se mora spopolnjevati in usposob-
ljevali. To je jasno za slovenske in
nemške sodnike, ki vstopijo. Sloven-
skim kandidatom pa niti čisto ne da-
ste prilike, da bi jih sprejeli v službo.
Znano je, da morajo slovenski prav-
niki, ki vstopijo v sodniško prakso,
delati za dva, nemški se pa šele učijo
po kurzihi »lomiti« slovenskega jezika.

V kakem oziru pa zaostaja nara-
ščaj? To mi naj odgovori ekscelencija?
Dolžnost sodne uprave je, skrbeti za
to, da se v praksi tudi slovenski prav-
nik dobro vsposobi. Kot izkušeni in
spretni hofrati pa tudi nemški prav-
niki ne osrečujejo sodniške službe. Če
torej samo naraščaj zaostaja glede
zmožnosti, zakaj pa ne pokličete sta-
rejših štajerskih rojakov iz Kranjske
na Spodnje Štajersko, kamor vsi radi
rodbinskih razmer hrepenijo, kakor v
obljubljenem deželu?

Uredništvo »Straže« ni Vaših be-
sed doslovno ponatisnilo, ker jih tudi
nisem dal na razpolago iz gotovih
ozirov.

Kar se tiče personalnih senatov,
priznam, da je uredništvo stavek pri-
krojilo po dejanskim razmeram in se o
zadevi zares nisva pogovarjala. Toda
povem Vam, ekscelencija, tudi jaz jayno,
da so se izločili iz personalnih senatov
le radi tega vsi slovenski sodniki, da
senati lažje nemoteno kvalificirajo sod-
niško osebje. To kvalifikacijo pa pozna-
mo dovolj na Slovenskem: vspehi se
kažejo povsod pri nameščenju.

Kranjski deželni zbor.

KRANJSKI DEŽELNI ZBOR.

Seja dne 9. oktobra 1913.

Deželni glavar odpravi sejo ob
11. uri dopoldne. Naznani, da je došel
brzojavni odgovor Nj. Veličanstva na
čestitke ob cesarjevem imendanju in
prebere. (Poslanci stoje poslušajo.) —
Došel je dopis sodišča glede izročitve
dr. Kreka radi tožbe radi žalitve časti.

PREDLOGI IN INTERPELACIJE

S. L. S.

Dr. Gregorič in tovariši nujno
predlagajo 1. da se neopravičeni tarif
za osební promet na progi Trbiž—Ljub-
ljana, s katerim je oškodovano mesto
Radovljica, takoj popravi; 2. v interesu

splošnega prometa naj se takoj preme-
ni vozni red gorenjske železnice, da od-
haja vlak iz Ljubljane proti Trbižu ob
6. uri zjutraj, kakor poleti in se s tem
doseže direktna zveza z železnico ob
svetovni progi; 3. Brzovlak, ki se sedaj
ustavi v Lescah, naj se ustavlja v Ra-
dovljici kot središču gospodarskega in
političnega življenja okraja.

Matjašič, Jarc, Dermastja
in tov. interpelirajo deželnega glav-
arja, v katerem stadiju je poprava okraj-
ne ceste Božjakovo—Rakovce od de-
želne meje in ali se bode radi zveze
omenjenih krajev železnice ta cesta
kar najhitreje popravila. — Deželni
glavar odstopi to zadevo v odgovor
dr. Lampetu.

Hladnik in tovariši nujno pred-
lagajo: V nedeljo, dne 5. oktobra je bil
strašen naliiv v šentrupeški dolini.
Potok Bistrica je izstopil iz struge in
ves spodnji del vasi Šent Rupert je bil
v kratkem v vodi. Okrog 20 hiš in mno-
go hlevov je bilo do 1 m visoko zalitih
z vodo. Naliv je odnesel tudi jezove
pri mlinih in brvi. Štirje mlinci ne mo-
rejo več delati. Ker je taka nesreča
prišla čez spodnji del vasi tudi že več-
krat poprej, zato bi bilo potrebno, da
bi se kaj ukrenilo proti takim povod-
njim. Podpisani torej predlagajo: Vi-
soki deželni zbor skleni: 1. Deželnemu
odboru se naroča, naj da izdelati na-
črt uravnave potoka Bistrice pri Šent
Rupertu. 2. O uspehu naj se v prihod-
njem zasedanju poroča.

Drobnič je vložil prošnjo za na-
pravo vodovoda Gorenje Jezero v občini
Starigrad pri Ložu.

Vehovec in tov. predlagajo: Vas
Korita, občine Dobernič trpi veliko po-
manjkanje vode. Nekako 600 m od vasi
je živ studenec ki ima vedno zadosti
vode. Vložila se je pred leti že prošnja
za napeljava tega studenca v vas, kar
se je vaščanom tudi od deželnega od-
bora že obljubilo. Dosedaj pa se še ni
pričelo z delom in menda tudi načrt
ni še izdelan. Podpisani predlagajo to-
rej: Visoki deželni zbor skleni: Dež.
odboru se naroča vse potrebno izvršiti,
da se čimprej vas Korita preskrbi z
vodo.

Poslanci Dermastja, Jarc,
Matjašič in tov. interpelirajo dež.
glavarja, v kakšnem stadiju se nahaja
poprava ceste Metlika—Slamnja vas-
Radovica—deželna meja in se bo li ta
cesta radi železniške zveze kaj najhit-
reje popravila. — Deželni glavar

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušček, poslove-
nil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

XII.

Glavarja je sprejela gospa sama v
majhnem salonu, vznemirjena in raz-
burjena, on je pa po pozdravu izprego-
voril:

»Prihajam k vam, madame, v last-
ni in službeni zadevi.«

»Zakaj gre, gospod glavar?«

»Priznam vam, madame, da sem se
nepotrebno vtaknil v zadeve drugih
ljudi; človek se je nekoliko napil, po-
veselil, in kozaški esaul, prijeten, toda
premeten človek, me je vjel za bese-
do.«

»Jako se čudim, da bi gospoda
glavarja mogel kdo vjeti,« se je komaj
vidno nasmehnila, »gospod glavar slo-
vi po previdnosti.«

»Pa se je vendar zgodilo, madame,
in dal sem esaulu častno besedo, da
mu dobavim po četvi petsto pudov
ovsa in besedo moram držati.«

»A tako, brez dvoma,« je jecljala.

1 Nekaj več kot naš cent.

»No, danes sem prišel zaslišavat
radi onega katoliškega križa in videl
sem vaš oves, čudež, kako je lep; pro-
sim vas torej, madame, da bi človek
mogel biti miren in držal dano bese-
do.«

»Jako mi je žal, da se ne morem
zavezati radi ovsa, ni še požet, ni pri-
peljan domov, ni omlačen, more biti
toča, dež.«

»Torej, madame, naredimo pogo-
jno pogodbo; ko madame požanje oves,
ako Bog dá letino, kupim jaz petsto
pudov brez vožnje, kar v skednju.«

»Toda morda se ne nažanje ničes-
sar, moram obračunati, koliko potre-
buje za dom, za setev.«

»No, jaz vem, da madame vsako
leto prodaja oves, naj bom jaz torej
prvi kupec, dobro?«

»Ne morem povedati nič gotovega,
morda pozneje, po četvi.«

»Sem v zadregi, moram vedeti, da
držim besedo, no, in moja beseda, to je
važna reč, to ni veter.«

»Sporočim gospodu glavarju čez
nekaj tednov.«

»To je sitno, a če ni mogoče dru-
gače, kaj početi?« je vzdihnil. »Zdaj pa,
madame, službena zadeva.«

»Poslušam.«

»Jaz vas opozarjam iz prijatelj-
stva, madame, merojo biti neprijetno-
sti, preiskave, sodnija.«

Gospa je pobledela in vprašala:

»Kaj se je zgodilo, gospod glavar?«

»Kmetje so danes pri preiskavi po-
vedali, da je madame vedela za križ
in hčerka tudi, še več, povedali so pri
preiskavi, da so postavili križ po na-
svetu madame na grobu vstašev.«

»To j elaz,« je zaklicala razburje-
»To je laž,« je zaklicala razburje-
nikomur govorila o nobenem grobu.«

»Hm, morda pa vaša hčerka, ma-
dame?«

»Ona toliko manj; nikdo ni k nam
prišel, se posvetoval, vprašal.«

»No, so se pa kmetje zlagali, jaz
vam verjamem, madame, toda guber-
nator ne pozna vas, madame, odredi
preiskavo, zaslišavanje, sodbo in pri-
de zadrega.«

»Toda jaz sem nedolžna.«

»Jaz vem, toda gubernator pošlje
uradnika preiskavat, kaj morem jaz,
protokola ne morem skriti.«

»In kmetje, kmetje so izpovedali?«

»Imam protokol.«

Po kratkem molčanju je prosila:

»Morda bi mi gospod glavar kaj
svetoval, gospod vendar ve, da se ne
mešam v zadeve upornikov.«

»Hm, saj vem, toda težko, mada-
me, služba . . . neprijetno mi je, toda
ne morem; to je tako, kakor gospa ne
more z ovsom.«

Slednjič je spoznala, zakaj gre:

»Gospod glavar, premislila sem se,
morem prodati oves.«

»Lepa hvala, o ceni se še pogovo-
riva, toda septembra mora biti.«

»Bo, kar pa zadeva dotična pri-
znanja kmetov, veste, da je to laž.«

»Seveda vem, v poročilu napišem,
storim, kar bom mogel, ker vas po-
znam, madame, in vem, da ste mirna.«

»Morda bi pa dovolili prigrizek,« je
izpregovorila čez trenotek.

»Zahvalim, madame, človek bi rad,
toda služba kliče, jako se vam zahva-
ljujem,« vstal je iz naslonjače in po-
dava je roko: »torej računam, mada-
me, na vaš oves, septembra, bova že
obračunala.«

»Dobro, bom poskrbela.«

»Torej na svidenje, madame, in
moj poklon vaši hčerki.«

Vozniku je velel peljati k Name-
tom.

Na verandi pritlične graščine, ki
se je dvigala na visokem podzidanem
temelju, je sprejel gosta gospod Rev-
ski, srednje rasti in sukaje sive brke:

»Kako me veseli prihod gospoda
glavarja, naročil sem novega vina in
sem čakal na gospoda glavarja, da bi
ga pokusila, prosim bližje. Janko, sle-
ci mu površnik.«

»Vi ste srečni, gospod Revski,« se
je glavar smejal, »pri vas je vedno vi-
no za goste.«

odstopi to zadevo v odgovor dr. Lampe.

Lavrenčič, dr. Krek in tov. interpelirajo dež. glavarja: Je-li dež. odbor voljan stopiti v dogovor z deželnim odborom štajerskim, da se pospeši melioracija »štajerske planine«.

— Deželni glavar takoj odgovarja, da bo to zadevo izročil deželnemu odboru.

INTERPELACIJE IN PREDLOGI NARODNO-NAPREDNE STRANKE TER VELEPOSESTVA.

Reisner nujen predlog zaradi delitve dobrunske občine. — Dr. Novak nujen predlog zaradi akcij dolenske železnice. — Gangl nujen predlog v zadevi podraževanja pošte v Idriji. — Gangl in tov. interpelirajo nja cigaret šoleobveznim otrokom. — Deželni predsednik zaradi prodaja Dr. Novak interpelira dež. predsednika radi kočevskih razmer. — Baron Apfaltrern interpelira radi kuge na gobcu in parklji v postojnskem okraju.

Med drugim odgovarja dr. Lampe na interpelacijo poslanca Gangla radi sestave cestnih odborov v idrijskem okraju.

Pri cestnih odborih je deželni odbor vpošteval cestno omrežje, oziroma dolžino cest, davčno moč in število prebivalstva. To se je zgodilo tudi v idrijskem okraju. Dr. Lampe dokazuje to na vsakem kraju tega okraja posebi. Deželni odbor je razdelil torej mandate zgolj iz stvarnih razlogov. (Dobro klici!)

SLOVENSKO GLEDIŠČE

Dež. glavar odgovarja na interpelacijo Reisnerja glede slovenskega gledišča v Ljubljani. Deželni odbor ni stavil nobenih drugih pogojev kakor take, ki so samoposebi umevni, če se vpošteva dejstvo, da je deželni odbor hišni gospodar. (Tako je!) Ne spuščam se v to, je li mestna občina storila dobro, da jih je odklonila, ker spada to v avtonomni delokrog občine. Vsekakor pa z veseljem konstatiram, da bo vodstvo dež. gledišča hrvatskega prirejalo v slovenskem gledišču letos predstave. Pripominjam, da je intendant kraljevega hrvatskega gledišča brez pomisleka sprejel pogoje deželnega odbora. (Cujte! Dobro!) Z velikim zadovoljstvom v imenu dežele pozdravljam, da bo kraljevo hrvatsko gledališče prirejalo v tej sezoni v našem gledišču prvovrstne predstave. (Odobranje.) Zagotavljam, da bo deželni odbor postal napram intendantu kraljevega zagrebškega gledišča z največjo koncilantnostjo. (Živahni Dobro-klici!)

NUJNI PREDLOGI.

Nujni predlog Ribnikarja (ki ni navzoč) glede deželne živinske zavarovalnice.

Ker posl. Ribnikar ni navzoč, odpade utemeljevanje in se odredi takoj glasovanje.

Nujnost se soglasno sprejme in predlog odkazuje kmetijskemu odseku.

Nujni predlog dr. Trillerja glede izpopolnitve ljubljanskega telefonskega omrežja.

Dr. Triller utemeljuje nujnost. Telefonska mreža v Ljubljani je silno mizerna. Baje niti c. kr. državna policija ni mogla dobiti zveze. Vsled nadzemske napeljave je telefonska tajnost

»Zlasti za take, kot je gospod glavar, prosim torej v mojo sobo, preden kaj pripravijo.«

»Nisem lačen, prišel sem mimogrede obiskat soseda.«

»Ne veruj v gobec, položi v zobe!« se je nasmehnil gospodar, »med tem pa prosim, gospod, sedite, takoj velim prinesiti kozarček vina.«

Kabinet je bil opremljen skromno, toda z nekim stremiljem po udobnosti. Lepa zofa, nekaj sedežev, pisalnik, omara s knjigami, preproge; bilo je videti, da je gospod premožen in skrben.

Glavar je sedel na zofu, iztegnil nogi, se razgledal po sobi, vrgel pogled na drevje, stoječe pred velikim oknom in zamrmral ne brez nevoščljivosti: »Takemu je dobro!«

Vstopil je gospodar, za njim lakaj s podnosom in na njem steklenica vina in dva kozarca.

Ko sta pokusila, se je pričel razgovor o kakovosti vina, o njegovi ceni.

»Koliko steklenic imate, gospod Revski?«

»Za poskušnjo sem jih naročil dvajset.«

»Škoda, da gospod našega kluba ne pozna te vrste vina, ker je čisto dobro. Kaj pa če bi prišli v prostem času pokusit,« se je nasmehal.

¹ Ruski pregovor.

(Dalie.)

iluzorična. Pozimi se napeljava vedno pokvarja. Državna uprava je to priznala. Govornik je v tem oziru večkrat interveniral, ali se je kredit 250.000 K za ta namen res že uporabil, kakor se je govorilo. Reklo se je, da nikakor, storilo se pa ni nič. Pozneje pa se mu je pri vladi priznalo, da se je kredit res uporabil v Galiciji! (Cujte!) Za to treba energične besede.

Pri glasovanju se nujnost soglasno sprejme in se predlog odkazuje upravnemu odseku.

Nujni predlog dr. Trillerja glede prezidave ljubljanskega južnega kolodvora.

Predlagatelj utemeljuje nujnost. Tudi ta zadeva se na merodajnih mestih priznava kot jako nujna. Južna železnica je napravila lep projekt, zahtevala pa od mestne občine za ves načrt 100.000 K podpore in jo tudi izplačala. To je bilo morebiti skoraj neprevidno. Mestna občina je južni železnici žalilob verjela, podvoz pod Martinovo cesto, ki ga je južna železnica sama nujno rabila, se je naredil, vse drugo pa se je položilo ad acta! Zdaj se južna železnica izgovarja na državno-železniško kvoto, kar pa ne drži, ker ima tudi državna železnica bržčas vzrok, da južni železnici ne zaupa. Tudi tu je treba odločne besede.

Nujnost se soglasno sprejme in predlog odkazuje upravnemu odseku.

Nujni predlog dr. Gregoriča glede železniškega vprašanja v Radovljici in Trzinu. (Vsebinsko glej med predlogi S. L. S.)

Dr. Gregorič utemeljuje nujnost sledeče:

Daljava železniške proge Trbiž—Ljubljana, državni kolodvor, znaša po uradnem distančnem certifikatu 102,3 km. Glavni kolodvor Ljubljana pa 102,8 km. Računa se pa 102, oziroma 103 km. Dalja Trbiž—Ljubljana znaša 54 km, torej daljavo Radovljica—Ljubljana 102—54 = 48 km za državni kolodvor in 103—54 = 49 km za glavni kolodvor Ljubljana. Po veljavnem tarifu bi bilo treba plačati za daljavo 48 km Radovljica—Ljubljana, državni kolodvor za III. razred 1 K 70 vin., II. razred 2 K 60 vin., I. razred 4 K 30 vin. Računa se pa distanca 50 km, torej za III. razred 1 K 80 vin., II. razred 2 K 80 vin., I. razred 4 K 60 vin. Občinstvo plača torej preveč 10, 20 in 30 vin. Za daljavo Radovljica—Ljubljana glavni kolodvor 49 km bi bilo treba plačati po veljavnem tarifu za III. razred 1 K 70 vin., II. razred 2 K 70 vin. in za I. razred 4 K 40 vin. Računa se pa distanca, oziroma tarif 51—60 km, torej za III. razred 2 K 10 vin., II. razred 3 K 30 vin., I. razred 5 K 40 vin. Občinstvo plača torej preveč 40, 60 vin. in 1 K. Ta pomota velja potujoče občinstvo že veliko tisočakov, ker Radovljčani in drugi morajo načunati z vožnjo v Ljubljano in nazaj. — Ves promet od Medvoda Jesenic gravitira v Trst. Drugi jutranji vlak z Jesenic v Trst, vozi z Jesenic ob 8. uri 12 minut zjutraj. Poleti ima proga Ljubljana—Jesenice zvezo s tem vlakom, od 1. oktobra naprej se je pa vlak, ki je odhajal iz Ljubljane ob 5 uri 47 minut, črtal, in tako mora trgovci, obrtniki, za katerega je čas denar, ako hoče priti pravočasno v Trst, skoraj dva dni žrtvovati, saj pa eno celo noč prevoziti in še cel drugi dan pridjati. Temu bi se lahko odpovedalo, če bi železniška uprava vpoštevala želje in prošnje prizadetih krogov. Ako bi vlak, ki sedaj odhaja iz Ljubljane ob 6. uri 54 minut zjutraj, odhajal od 6. uri zjutraj in vozil s hitrostjo drugega dopoldanskega vlaka 1. uro 56 minut ali pa s hitrostjo nočnega vlaka 1 uro 59 minut, bi prihajal ta vlak na Jesenice ravno ob 8. uri zjutraj. Ker pride dunajski brzovlak v Ljubljano ob 5. uri 55 minut, skoraj vedno redno in točno, bi ne imeli samo trgovci, obrtniki, vojaštvo, uradništvo in drugo občinstvo iz teh krajev zvezo z brzovlakom v Trst in Bohinj, ki odhaja ob 8. uri 18 minut iz Jesenic, napravila bi se direktna zveza iz Gradca, Budimpešte, Zidanega mosta na Gorenjsko in v Bohinj ter bi bilo gotovo izdatno ustrezno zboljšanje tujskega prometa v naši deželi. Nasprotni vlak z Jesenic v Ljubljano se lahko križa s tem vlakom v Kranju, namesto v Vižmarjih. Nima pa tudi ta jutranji vlak z Jesenic v Ljubljano nikake direktne zveze z drugim vlakom in lahko nekaj minut poprej ali pozneje prihaja. Tudi pošta v Ljubljani si eno pošto prihrani, ker lahko vzame voz za dunajski brzovlak tudi pošto za gorenjski brzovlak. Novi brzovlak z Jesenic v Ljubljano je promet za Radovljico zelo oškodovalec in pomeni zapostavljanje cele vrste cesarskih uradov. Radovljica je sedež c. kr. okr. glavarstva, c. kr. okr. šolskega sveta, c. kr. sodišča, ki je eno največjih na Kranjskem. c. kr. davkarije, c. kr.

orožniškega poveljstva, c. kr. finančne straže in več velikih eksportnih firm; dalje dekanjskega urada, mestnega urada in treh velikih denarnih zavodov z večmilijonskim prometom na leto. Tri kilometre oddaljena vas Lesce, ki je od časa nove železnice v Trst skoraj ves promet izgubila, nima nobenega cesarskega urada, ni središče gospodarskega in političnega življenja za ta okraj, je vzlic temu dobila postajo brzovlaka, akoravno ima pa ta postaja po zanesljivih podatkih 88% vsega prometa iz Radovljice in čez Radovljico in akoravno znaša osebni promet v Radovljici na leto okroglo 65.000 K. Ker je od 15. septembra naprej na Bledu še jako malo tujcev in je fijkarski tarif iz Bleda v Radovljico ravno isti, kakor iz Bleda na Lesce in imajo tudi tuji veliko uradnega opravka v Radovljici, je težko razumeti zakaj se mesto Radovljica tako zapostavlja, ki je vendar središče v gospodarskem in vojnem oziru. Poleg tega je pa izgubila Radovljica najugodnejšo večerno zvezo z Ljubljano, ker se je večerni vlak, ki je prihajal okoli 7. ure v Ljubljano, opustil.

Nujnost se nato soglasno sprejme in predlog odkazuje upravnemu odseku.

Nujni predlog posl. Gangla glede podraževanja poštnega in telegrafičnega urada v Idriji.

Posl. Gangl utemeljuje nujnost, slikajoč zastarele in modernemu prometu ne odgovarjajoče razmere pri idrijski pošti. Govornik navaja visoke številke glede poštnega prometa v Idriji. Pozivlja naposled vlado, da se za to zadevo zavzame.

Nujnost se soglasno sprejme in predlog odkazuje upravnemu odseku.

Nujni predlog dr. Novaka glede odškodnine onim delničarjem dolenske železnice, kojih deleži so vsled pogodbe med upravnim svetom dolenske železnice in državno železniško upravo prišli ob vrednost. Zahteva se od vlade, da popravi krivico s tem, da naknadno izplača dotičnikom odškodnino, deželni odbor naj pa vse stori, da se ta zadeva ugodno reši.

Predlagatelj opisuje zgodovino zgradbe dolenskih železnic. Govornik se obrača proti vladi in imenuje Velikanstvo, pri čemer ga dež. glavar posvari, da se v deželni zbornici ime Velikanstva ne sme nikdar v debato vleči. Govornik navaja pogodbo med upravnim svetom dolenskih železnic in državno železniško upravo, katero pogodbo označuje kot krivično, ker naravnost razlaščuje delničarje. Ta pogodba pomenja ekspropriacijo posameznikov in občin in ima najslabše posledice v gospodarskem in socialnem pogledu.

Nujnost se soglasno sprejme in se predlog odkazuje upravnemu odseku.

Nujni predlog poslanca Pibera zaradi nezadostnega varstva ob železniških progah, koder vodijo po skupnih pašnikih.

Predlagatelj utemeljuje nujnost tega predloga. Treba napraviti ograje posebno v varstvo živine. Naj se v tem pogledu kaj korenitega ukrene.

Nujnost se soglasno sprejme in se predlog odkazuje kmetijskemu odseku.

POROČILO UPRAVNEGA ODSEKA. DELAVSKA ZAVAROVALNICA.

Piber poroča v daljšem govoru o zadevi izločitve dežele Kranjske iz okrožja delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu. Niti zdravniki ne znajo slovenskega. (Škandal!) Slovenske prošnje se zavlačujejo, v Italijo se pa celo denar pošilja! Nadzorniki so tudi Lah. Tudi obrtniki so silno nejevoljni s to zavarovalnico. Glavnica znaša 11 milijonov, kako se uporablja? Nalaga denar v laških hišah, največ v Trstu. Na Kranjskem se ne naloži niti en vinar. Omenja prošnjo za posojilo za šolo v Trzinu, ki se je odklonila. Zato predlaga:

1. C. kr. ministrstvo za notranje zadeve se naprosi, da izloči v zmlusu § 9. zakona z dne 28. decembra 1887 deželo Kranjsko iz okrožja delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu in ustanovi v Ljubljani lastno zavarovalnico. 2. Deželni odbor vojvodine Kranjske naj poda c. kr. ministrstvu za notranje stvari pritrdilno poročilo in mnenje o resnični utemeljenosti potrebe lastne zavarovalnice v Ljubljani.

Grof Barbo se tudi pritožuje zoper tržaško zavarovalnico tako glede narodnosti kakor glede zavlačevanja prošnji iz Kranjske dežele in nalaganja denarja le v Trstu. Ni pa za odsek predlog, ker se ta stvar ne da naenkrat in lahko napraviti. Stavljaja izpreminjalni predlog, naj deželni odbor to vprašanje še študira in v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru predloži tozadevni načrt. — Dr. Novak navaja, da zakon sam kot normo predpisuje

ustanovitev delavskih zavarovalnic v vsaki kronovini posebej. Govornik navaja več tipičnih slučajev pri tržaški zavarovalnici. Nek slovenski delavec je bil iz nekega oddelka zavarovalnice vržen s klicem: Va fuori scia! in sluge, ki sta to storila, sta dobila nagrade po 100 kron. (Cujte!) Uradniki se postavljajo brez razpisa, celo brez izpitolov. Še odgovorov na to, da delavec rente ne dobi, je treba čakati 10 mesecev! Nalash zavlačujejo, da se delavcem odškodnina odje. Zavarovalnica pa je še tako predrzna, da toži obrtnika, ki je na javnem shodu zavarovalnico kritiziral. Vsako leto se plača iz Kranjske v tržaško zavarovalnico okroglo 250 tisoč kron, ona pa posoja denar za uradniške hiše v Kopru, tržaški mestni občini (po 4%) itd. Razlogov za posebno zavarovalnico v Ljubljani je polno; tudi uprava bi bila boljše in cenejša. — Dr. Krek ugovarja mnenju grofa Barbota, da bi mala zavarovalnica več stala, kakor velika. Glede na nalaganje premoženja obstoja ministerialna naredba. Načrt socialnega zavarovanja bo to stvar zakonito uredil. Po tem načrtu bo zavarovalnica zoper nezgode imela velik delokrog. Torej nam bodo Lah komandirali. Zato moramo že zdaj odločno nastopiti. Sicer pa Trst ne sme že načeloma biti upravno središče za Slovence in Hrvate! (Splošno odobravanje.)

Pri glasovanju se predlog grofa Barba odkloni, sprejme pa predlog odseka.

Seja se nato prekine in se nadaljuje popoldne ob 4. uri.

Dnevne novice.

+ **Završnica.** Poljedelsko ministrstvo je vse kurze zoper graditev završniške vodnoelektriške naprave zavrnilo in je Završnica zdaj popolna last dežele. Liberalci, ki so se tako zelo bali, da bi osrednja vlada vse prepovedala in bi se vsa dela ustavila, so zdaj lahko popolnoma potolaženi. To ni edino in ne zadnje iznenađenje liberalcev v vodnoelektrični akciji.

+ **Deželna elektrarna.** C. kr. poljedelsko ministrstvo je odbilo kurze Alojzija Reva, Tomaža Pavšlarja in delniške družbe Leykam-Josefthal proti deželni hidroelektrični napravi na Završnici. S tem odlokom najvišje oblasti je dežela dobila pravomočno koncesijo.

+ **O zagradbi hudournikov Belca, Suha in Slanica na Bohinjski Beli** je poročal v deželnem zboru poslanec Piber, ne pa Demšar, kakor je bilo pomotoma poročano.

+ **Ostmarka**, nemško krščansko-socialno narodno - obrambno društvo, je imela glasom poročila na občnem zboru dne 1. oktobra letos 265 krajevnih skupin s 30.162 člani.

+ **»Die Wacht am der Donau«** je iz znane pesmi »Die Wacht am Rhein« prenesel Karl Lukasek in obelodanil v »Österreichische Jugend«. Refren se glasi: »O Österreich, du stolzes Land, fest steht und treu die Wacht am Donaustrand.«

— **Krajinim šolskim svetom na znanje.** Dne 18. oktobra 1913 bo stoletnica bitke pri Lipskem. Okrajni šolski sveti so dali šolskim vodstvom posebna navodila za praznovanje tega dne. Katoliška Bukvarna ima v zalogi sliko, ki nam ponazarja to bitko. V ozadiju je bojno polje, v ospredju pa knez Schwarzenberg, ki javlja zveznim vladarjem (Aleksandru, Francu in Viljemu) srečen izid svetovne vojne. Slika je nova in meri 66 × 88 cm, barvotisk, na močnem papirju s platnenim robom. Velja 4 krone.

— **Občni zbor »Meščanske zveze«** v Novem mestu se vrši v nedeljo, 12. oktobra, ob 8. uri zvečer v dvorani pri g. J. Windischerju v Kandiji. Prijatelji društva dobrodošli!

— **Na državni realki v Idriji** se je uvelledil pouk o stenografiji kot prostem predmetu. Poučeval bo stenografijo učitelj risanja prof. Jurij Kuželicki.

— **Nemška šola v Trzinu.** Dne 5. t. m. so otvorili v Trzinu zasebno nemško ljudsko šolo, ki jo je zgradil nemški Schulverein.

— **Ljudsko šolstvo.** Abs. učit. kandidat Maks Furlan je imenovan za prov. učitelja in voditelja na enorazrednici v Šmihelu pri Hrenovici. — Štirirazrednica v Št. Janžu se razširi na pet razredov in v to svrhu sistemizira novo učno mesto.

— **»E, kaj cajtengel!«** V Cankarjevem »Za narodov blago« (I., 4) govori liberalni časnikar Ščuka: »Ali je stvar resnična, ali ni resnična, o tem ni govorjenja. Če komu koristi, ali če komu škoduje, tudi to je vseeno: povedati jo je treba ljudem.« Zagorski Ščuka je v »Slov. Domu«, št. 39, napovedal, da bo v Litiji 1. oktobra v obravnavi proti svetogorskem g. župniku Lovšinu »tudi gdnca. Kamila Theimerjeva v nagoti pokazala prave ljudske sleparije«. In res, napočil je strašni dan 1. oktobra. Kamila Theimer-

jeva se je prišla v Litijo k oni obravnavi pokazati ter s tem zadovoljiti svoje bolesto- no razpoloženje, a besedice ni črhnila no- bene. Sodna dvorana je bila nabit polna radovednih litijskih rodoljubov, tudi opol- dne je bila na litijskem kolodvoru velika množica ljudstva; pa z razočaranimi obra- zi so se liberalci vračali domov, kajti brid- ko so se zmotili nad lepoto in nastopom Kamile Theimerjeve. Litijski Ščuka je s trudom in vzdihljaj ljudskošolskega učenca poslal poročilo o tej obravnavi v »Dan« 2. t. m., kjer je moral povedati ljudem, da je g. Lovšin očitano »krivdo« prvotno tajil, končno pa priznal. Kaj Ščuki to mar, če so vsi navzoči poslušalci slišali, da je g. Lovšin ves čas dosledno zanikaval, česar ni storil? On je izjavil: »Če bi bil kriv, bi ne pripeljal s seboj 22 prič in ne dobil za- govnika, temveč bi sam krivdo priznal.« Ščuka je moral isto laž pogreti še v »Slov. Domu« dne 4. t. m. Temu nasprotno pa stari grešnik »Slovenski Narod« z dne 2., 4. in 8. t. m. graja g. Lovšina, ker očitane »krivde« ni hotel priznati. Dr. Kokalj, za- stopnik Theimerice, je hotel kazati navzo- čim duhovnikom neka pisma, za kar je bil seveda zavrnjen. Kakor kdo more: eden ima tak okus in takt, drugi seveda ima boljše. Pri tej priliki govori »Narod« z dne 2. in 4. t. m., da so navzoči duhovniki sramežljivo pobežali oči. Kateri pa? Bili so sami Lovšinovi sosedje in prijatelji, ki baje še preveč gledajo liberalcem v oči in na karte. Pa »Narodov« Ščuka ne more molčati in zato je moral včeraj povedati ljudem, da je značilno, ker se g. Lovšin proti sodbi ni pritožil. Pribijemo, da se bo v tej zadevi vložila na državno pravdni- šтво ovadba, ki bo dokazovala krivo pri- seganje liberalnih prič. O tem bomo še govorili.

— **Avtomobilne zveze na Kranjskem.** Ker so se v zadnjem času vpeljale na več krajih avtomobilniji, katerih vozni red pa do sedaj še ni bil objavljen, naproša deželna zveza za tujski promet na Kranj- skem v Ljubljani, da ji dološlje vse te linije njih vozne rede in cenike, da se za- morejo dati tujcem pravilne informacije.

— **Poročil se je g. Vladimir Ogorelec,** finančni uradnik, z gđco. Sabino Koba- lovo z Vrhnike.

— **Absolventi dunajske visoke kme- tijske ter klosterneburške višje vinar- ske šole** državni in deželni veščaki iz Kranjske in Primorske gg. Ferluga, Gombač, Goričan, Kurelič, Lah, Maršič, Rataj, Sanci, Šega, Trampuž, Zabav- nik in Zdoljšek so v ponedeljek prisot- stvovali interesantnim, od kranjske kmetijske družbe po g. sadjarskem učitelju Humku prirejenim razstreljivim poizkusom v Trnovem pri Ilirski Bi- strici, na kar so si ogledali obsežno čel- belorejo g. Znidaršiča v Il. Bistrici, ki je navzočim podal mnogo zanimivih podatkov, za kar se mu še tem potom vsi iskreno zahvaljujejo. Popoldne so se ad hoc zbrali v tamošnjem hotelu »Ilirija« na kratko, toda važno interno stanovsko in strokovno posvetovanje. V nedeljo in še v ponedeljek so si ogledali tudi sadno razstavo v Prem-Biti- njah pri Kilovčah, kjer so imeli posebno istrski strokovni učitelji in drugi tuji obiskovalci ugodno priliko spoznati in se prepričati, kakšno in koliko lepega sadja rodi obmejna, toda premalo zna- na Vremska ali Reška dolina.

— **Vse častite naročnice in naročnice lista »Ave Marija«**, ki ga razpošilja Družba sv. Rafaela v Ljubljani, najljubneje pro- simo, da blagovolijo poravnati zaostalo svoto za leto in nekateri naročniki tudi za nazaj v najkrajšem času, ker moramo naročnino poslati uredništvu v Ameriko. Družba sv. Rafaela za izseljence v Ljub- ljani, Dunajska cesta št. 29.

— **Šišensko prosvetno društvo** na- znanja svojim članom in prijateljem, da se začno običajna predavanja prihodnje ne- deljo, dne 12. oktobra t. l. Predavanja tvori p. Mariofil z »Ženskim vprašanjem«. Predavanja se bodo vršila vsako drugo nedeljo v društvenih prostorih (Vodnikova cesta). Začetek točno ob pol 5. popoldne. Prosi se vljudno za obilno udeležbo in točnost.

— **Radi razžaljenja Veličanstva** so bile te dni v Mitrovici tri obravnave proti trem Srbom, ki so bili obsojeni vsak na šest mesecev težke ječe.

— **Dohodki zagrebškega gledališča** v avgustu in septembru letos so zna- šali kosmato 38.087 K 20 vin., stroški pa 6398 K 24 vin., čisti dohodek torej 31.688 K 96 vin.

— **K afori na pošti v Dobrničju** se nam poredi, da se dotična poštarica piše Ivana Kužnik in je s tem pomota v imenu popravljena.

Mohorjani! Ob sprejemu družbenih knjig darujte po dese- tinki »Slovenski Straži«!

Štajerske novice.

— **Zopet lepa zmaga naše stranke.** Iz ormoškega okraja, dne 8. okt. 1913. Iz Ormoža prihaja radostna vest, da je pri volitvi v okrajni zastop iz skupine veleposvesta zmagala Slovenska kmeč- ka zveza z vsemi kandidati. To je res vesel glas! Liberalci so zadnje dni na- peli vse sile, da bi premagali K. Z. Iskali so celo pomoči pri nemškutar- jih, osobito pri istih, ki imajo »klerikalce« v želodcu in je njih evangelij ptujski »Štajerc«. Zadnja leta so v or- moškem okrajnem zastopu imeli glav- no besedo liberalni Središčani in Or- možanci. Katoliško-narodni Slovenec je bil izrinjen. Gospodstvo raznih Sinko- tov, Zdravcev, Sernecev itd. je prese- dalo že vsem pametno mislečim mo- žem, posebno agitacija liberalnih advo- katov, notarja, liberalnih učiteljev in srediških prvakov se je vsem zastudila. In dne 8. oktobra je prišel dan plačila za ormoške in središke liberalce. V zad- njem hipu organizirani veleposestniki naše stranke so nenadoma in nepriča- kovano zmagali z vsemi kandidati! Nič ni pomagalo, da so Sernece, Strelec, Šinko, Zdravec, Petovar, Zabavnik, Tomažič in drugi obetali vsak kot ormoškega okraja, nič niso pomagale brzjavke, ne ekspresna pisma, ne ob- ljubljene nove ceste, ne grožnje: propadli so! V soboto volijo kmečke obče- ne. Može, ki ste sedaj tako nepričako- vano dobro organizirali naše velepo- sestnike, storite še tudi sedaj v zad- njem hipu vse, kar se da, da bodo libe- ralci zopet pogoreli. Vsi na plan! Vse na delo! Tukaj bo treba še večjega na- pora! Naj zadoni glas: Liberalce ven iz našega okrajnega zastopa! Naši po- šteni može naj zmagajo! Na delo!

— **Dnevni red za prvo sejo štajer- skega deželnega zbora** bo sledeč: Začet- tek 10. oktobra ob 11. uri popoldne: proračuni učiteljskega penzijskega fonda za leti 1911 in 1912, računski za- ključki za leti 1909 in 1910, poročilo o nadomestnih volitvah v deželni zbor, poročilo o penzijah za vdove deželnih uradnikov, o prodaji nekega kosa de- želnega zemljišča v okraju Knittelfeld, poročilo o peticijah in darovih, končno še poročilo deželnega zbora o zamenja- vi nekega zemljišča z erarjem na Gor- njem Štajerskem. Prvi dan torej same nedolžne stvari. — Slovenski klub bo imel v petek, dne 10. oktobra, zvečer ob pol 9. uri svojo klubovo sejo. — V Gradcu vlada za zasedanje deželnega zbora veliko zanimanje. Za prvo sejo se pričakuje v prostore za občinstvo (ga- lerijo) velik naval. (Graška deželna zbornica niti nima pravilne galerije.)

— **Celjski okraj.** Kakor izvemo, se je letos za sprejem v kmetijsko šolo v Št. Juriju ob j. ž. (desetmesečni tečaj) ogle- silo malo prosilcev, tako da se je na- tečaj za prigrabljanje in sprejem moral od 1. oktobra podaljšati do 10. oktobra. Kje je vzrok, da imajo naši stariši tako bore malo zaupanja v to prvo slovensko kmetijsko šolo na Štajerskem? Ali mor- da lega šole ni zdrava? Kaj še! Bodimo odkriti! Splošno znano je, da je učitelj- stvo na zavodu vse preveč liberalno. Kaj si naj misli mlad neizkušen fant, kaj pošten katoliški oče, ko vidi, da gosp. ravnatelj dan za dnevom hodi po po- lju in travnikih ali pa v hišah s »Slov. Narodom« v roki ali v žepu! Mi kato- liški stariši vemo, v kakem duhu piše »Slov. Narod«, bratranec ptujskega »Štajerca« in oče »Narodnega Lista«. »Povej mi, s kom obučuješ, in povem ti, kdo da si!« Zavod, katerega se je z ve- liko težavo pridobilo za naše ljudstvo, bi se naj čuvalo kot punčico na našem narodnem telesu, a kako naj ima po- šteno misleč štajerski Slovenec vese- lje do zavoda, kjer se poleg kmetijstva goji tudi gnili liberalizem! Gospodje, roko na srce in pomislite! Vsaj 80 od- stotkov slovenskega ljudstva, za ka- tero je namenjena kmetijska šola, je v našem taboru, v taboru Kmečke zve- ze, zakaj se torej dela proti nami? Mi Štajerci, posebej mi slovenski kmetje, smo že obsodili pisavo »Slov. Narod« in vi ga še javno kažete naši mladini! List, ki zliiva goliđe gnojnice na po- štene može, list, ki se pogosto norčuje iz najprimitivnejših naših verskih ide- alov, list, ki psuje številko za številko naše delavne duhovnike, ne, tak list nam ne bo dajal takta na Spod. Šta- jerskem!

— **Nove meščanske šole na Štajer- skem.** Glasom sporazuma med sloven- sko in nemško stranko se ustanovi več meščanskih šol. Kakor poročajo graški listi, zahtevajo Nemci zase sledeče nove šole: Gradec, desni breg Mure, Maribor, Ljubno in mogoče še tudi Gradec okolica, Müzzuschlag in Rottenmann. Torej hočejo Nemci kar celo vrsto novih meščanskih šol. Če bo le šlo? Prostor za slovensko meščan- sko šolo še ni določen. Vsekakor pa bo

ta šola v kakem slovenskem trgu. Do- tična občina bo morala šolsko poslopje sama staviti. Le vzdrževanje šole, ka- kor povsod, prevzame dežela.

— **Zgrevani liberalci.** V trgu Št. Jur ob južni železnici so nedavno pri ob- činskih volitvah zmagali naši pristaši. Da bi preprečili sestavo občinskega predstojništva, so peteri liberalci od- ložili svoje mandate, ker so jim tako svetovali celjski dr. Alojzij. Naša stranka je vzela ta odstop z veseljem na znanje, ker bi pri ponovnih volitvah mi sigurno zmagali. Že se je razpisala nova volitev, kar pa naenkrat pridejo zgrevani liberalci prosit župana, naj vzame na znanje, da oni svoj odstop zopet slovesno prekličejo in hočejo bi- ti zvesti občinski odborniki. In res, tu- di iz Celja je prišlo brzjavno nazna- nilo, da se volitev ustavi in se sprejme zopet stare izvoljence nazaj. Glasom štajerskega občinskega reda pa ta raz- laga okrajnega glavarstva ni pravilna. Naša stranka se bo seveda potom re- kurza pritožila zoper odlok celjskega glavarstva. Če se liberalci že enkrat kujajo, naj se. V našem občinskem od- boru bomo tudi brez takih ljudi lahko gospodarili.

— **Pantzeva skupina močnejša.** Znani »streber« in eks-krščanski socialc vitez pl. Pantz je dobil novega člana za svoj parlamentarni klub »Nemški Centrum«, kateri je dosedaj obstojal iz treh uskokov nemške krščansko-socialne parlamentarne skupine. Mihael Brandl, državni poslanec kmečkega volilnega okraja v Murau na Gornjem Štajerskem (kateri je pri zadnjih volitvah premagal pristaša Hagenhofer- jeve struje Alojza Rieglerja), se je udal Pantzevim prošnjam in je vstopil v njegov klub, tako da obstoji sedaj »Centrum« iz tehle »krščansko-socialnih« divjakov: Pantz, Neunteufel, Kemetter in Brandl. Za nem- ško agrarno stranko na Štajerskem je iz- stop Brandla vsekakor hud udarec. Brandl je bil na Gorenjem Štajerskem nekaj glavni vodja kmečke liberalne (»agrarne«) struje. Pantz pa je tudi proti Hagenhoferju pri- dobil novo moč. Skoro gotovo je Gornji Štajer pri prihodnjih deželnozbornskih in državnozbornskih volitvah za oficijelno kr- ščansko-socialno stranko nič manj kot iz- gubljen, posebno, ker bodo pri vsaki ožji volitvi socialni demokratje in liberalci po- magali Pantzu. Kakor je posneti iz giba- nja Pantzeve stranke, je ona v zadnjem času pridobila mnogo teritorija s svojim rovarjenjem. Mladi naraščaj duhovščine je baje ves na strani Pantza. To posebno po- trjuje znani Tragöss-boj Hagenhoferjevega pristaša dekana in poslanca Prischniga v zadnjem času. — Neljubo pa je Pantza dir- nilo, da se za sedaj še deželni zbor štajer- ski ni razbil. Pantz je upal sedaj zlesti v deželno zbornico, kjer bi zopet z vso štre- bersko strastjo nadaljeval nelep boj proti Hagenhoferju.

— **Proti onečiščenju Save s premo- gom v Trbovljah.** Na iniciativo zagreb- škega gospodarskega društva se je te dni sešla posebna avstrijsko-hrvaška komisija, ki je s čolnom preiskala Savo od Sevnice na Štajerskem do Zagreba, da bi dognala, v koliki meri se vrši onečiščenje Save s premogom iz trboveljskih rudnikov in kakšne so posledice. Komisija je dognala, da je onečiščenje trajno, izredno močno in sega še daleč preko Zagreba. Škodljive posledice so naslednje: Predvsem je pre- mogovna plast uničila v savski strugi rast- linstvo in živalstvo, ki je predpogoj za ob- stanek rib. Sava je pa premogov prah na- plavila tudi po obrežnih livadah, ki vsled tega očividno pešajo in so izginile z njih že vse finejše trave. Velikanska škoda preči Hrvaški zlasti na onih 6000 oralih zemlji, ki jo bo pridobila z regulacijo Save, ki bo pa vsled premogovih naplavin po- stala popolnoma neplodna in se bo tako izjalovil glavni namen savske regulacije. Že sedaj se nahajajo na teh zemljiščih močne plasti premogovega prahu. Veliko škodo trpe dalje zagrebški podjetniki, ker je savski pesek že tako pomešan s premo- govimi odpadki, da se le še malo rabi za zidanje, za gotova dela je pa že sploh ne- raben. Umazana voda ovira dalje promet v zagrebškem občinskem kopališču na Savi in izključuje v naprej gotova industrij- ska in tovarniška podjetja v Zagrebu. V kaki meri se iztresa premog v Savo, priča dejstvo, da se še pod Zagrebom dobe v reki do 8 kg težki kosi preмога. Nekaj družin se živi samo z lovljenjem preмога v Savi, katerega love s štirimi čolni in mrežami in ga nalove dnevno vsak po 4 meterske stote. Na podlagi teh dejstev so štajerski in hrvaški interesenti sklenili skupno postopati in zahtevati, da trbovelj- ska premogovna družba neha z onečišče- vanjem Save. Postopanju se je pridružila zagrebška mestna občina, ribiško društvo in graditeljska zadruga.

— **Zopet eden.** Velik nemškutar, prijatelj in zaščitnik »Štajerca« in »Marburgerice«, jemalec »Südmar- kinih« bakišev, krčmar in posednik Jakob Novak v Št. Lovrencu nad Ma- riborom je prišel v konkurz. Dne 4. ok- tobra je bil ta velenemec pred mari-

borskim okrožnim sodiščem obsojen radi krive na en cel teden strogega za- pora. Pasiva njegovega premoženja znašajo 179.760 K 53 vin., aktiva pa sa- mo 85.005 K, torej je prave izgube sko- ro celih 100.000 K. Novak je bil zagri- zen nasprotnik Slovencev. Njegova go- stilna je bila vedno zbirališče šentlov- renških nemškutarjev in zagriženih Nemcev. »Štajerc«, poveljujč svojega pristaša! Reši ga, če imaš kaj denarja!

— **Nekaj novega.** Pri neki davkariji na Štajerskem sem videl, kako je nek davkar, ko je izplačeval učiteljem pla- če, odtegoval nemškim in nemškutar- skim učiteljem v nekem trgu mesečne doneske za Schulverein in Südmarko ter jim je dajal za to nekake društvene pobotnice. Dotični davkar je namreč blagajnik podružnice Schulvereina in Südmarke. Dvoje pride tukaj v po- števi: 1. Učitelji in uradniki vedno za- bavljajo, posebno liberalni in nemšku- tarski, a za taka nepotrebna, nam so- vražna društva imajo dovolj denarja. 2. Od kedaj imajo davčni uradniki pravico, da med uradnimi urami »de- lujejo« za taka Slovencev sovražna društva?

— **Mariborska nemška nestrpnost.** »Marburger Zeitung« se silovito jezi, da so Slovenci dobili sploh kako odkupni- no za obstrukcijo. Pravi, da gre vse to, kar Slovenci dobijo, na račun Nemcev. Nemškutarska neumnost! Ali mislijo zakrknjeni ljudje krog »Marburgerce« in Wastiana, da bomo mi Slovenci sa- mo plačevali, dobili pa nič! Ljudje brez možgan!

— **Primerna zahvala in — brca.** Na občnem zboru Narodne Stranke v Celju je dr. Ernest Kalan »izrekel« v »imenu glavnega zbora zahvalo lastništvu »Slov. Naroda«, da vzdržuje za Štajersko v Celju svoje posebno uredništvo. Kaj bo na to zahvalo rekel dr. Tavčar, ki mora Lesni- čarjeve pleve vsak mesec plačati s 150 kro- nami, in kaj Spindler, ki je ravno raditega, ker Lesničar ni hotel njemu izročiti tega zasluzka, vrgel uredništvo »Narodnega Lista« proč in se je lotil raje »velevažnega narodno-gospodarskega« dela banke Sla- vije?

— **»Beg iz klerikalne stranke.«** »Slov. Narod« poroča v poročilu o občnem zboru Narodne Stranke: »In končno se je kon- statiralo, da se vrši pri našem ljudstvu po- časni, a neprestani beg iz klerikalne stranke.« Dosti sreče gospodje pri Narodni Stranki vam želimo pri tem »begu«. Nezna- čajneže alá radenski Zemljič, šentjurski H. Kincl in take sorte ljudi vam od srca pri- viščimo. Naj vas tak »beg« le osreči! Beg si slikate vi v svoji bujni domišljiji. Dru- god ga nikjer ni. Le korajžno naprej na lovu za »begunci«, g. dr. Alojzij!

— **Štajerski kmečki strah še vedno ni ugnan.** Štajerski deželni šolski svet je izdal poseben odlok okrajnemu šol- skemu svetu v Voitsbergu, ki se peča z roparico v krajih, ki jih roparica ogrožuje. Odlok, izdan dne 21. m. m. iz- vaja, da roparje še niso ubili in da zato obstoja nevarnost, da ko bo s plan- nin v nižine živina odgnana, se poda roparica tudi v nižine in da lahko prične tudi ljudi napadati. Osobito so v nevarnosti otroci, ki hodijo še v mra- ku jutraj in zvečer po samotnih gozdnih potih na Stubalpi v šolo in iz šole. Okrajni šolski svet se zato poobla- šča, da se otroci, ki pridejo v poštev, ali oproste popolnega pouka ali pa da smejo eno uro pozneje priti v šolo in da gredo lahko eno uro prej domov. Šolska vodstva naj sporazumno s krajnimi šolskimi sveti sestavijo sezna- me otrok, ki pridejo v poštev, in naj seznane pošljejo okrajnemu šolskemu svetu, da jih reši. — Lovec Peter Pa- der je te dni z dvema psoma zadel na sveže sledi roparic. Psa sta nenadoma obstala in sta bila zelo prestrašena. Lovec je nato našel sledi, ki jih je ta- koj spoznal, da so sledi roparic. Iz Št. Stefana nad Stainzom se poroča: Ker so se dobile v nedeljo sledi, so nada- ljevali v ponedeljek v Rosenhofu lov. Orožniki so patroljirali tudi iz nasprot- ne smeri Steinberg—Aibil. Lovci niso bili srečni; šele proti večeru so v go- zdech grofa Merana pri Fallegu zopet zadeli na sledi, ki so pa šle na več strani. Korak zveri je dolg en meter in mora biti zato zver velika. Za štajerski kmečki strah se zanimanje zelo širi. Ne samo avstrijsko, marveč tudi časopisje v inozemstvu se že s štajerskim kmeč- kim strahom peča. Tudi »Berliner Ta- geblatt« je objavil daljši članek, o ro- paricali, ki straše v gorah ob štajersko- koroški meji.

— **Osebnost vest.** Orožniški stražmoj- ster deželnega žandarmerijskega po- veljstva št. 1 na Dunaju, Franc Pod- goršek, je imenovan za kancelista pri okrajni sodnji v Mariburgu.

— **Iz veterinarne službe.** Štajerski namestnik je okrajnega živinozdravni- ka dr. Ludovika Binderja v Mariboru vpoklical v službovanje pri veterinar-

nem oddelku graške namestnije, a na njegovo dosedanje mesto je imenoval okrajnega živinozdravnika dr. Jos. Hennemana iz Liezena na Gornjem Štajerskem. Sami Nemci pridejo v naše kraje. Zakaj se neki več slovenskih dijakov ne posveti živinozdravniškim študijam?

Š 60 let duhovnik. V Gradcu slavi danes dne 9. t. m., 60letnico duhovništva kurat Franc Viktor Sasinek. Jubilar je ogrski Slovak in je rojen dne 11. decembra 1830. v Skalicih na Ogrskem. Starček se še sedaj vedno zaveda svojega slovaškega rodu.

Š Kolera ob štajerski meji. Iz Središča se nam poroča, da se na postaji in trgu Središče vrši zdravniška revizijska služba, ker je v bližnji Veliki Kaniži in baje tudi v Čakovcu izbruhnila kolera.

Š Spomin na odlikovanje. Posestnik v Gaberju pri Celju in bivši nadučitelj pri Novi Cerkvi pri Vojniku, gospod Janez Zdolšek, obhaja dne 10. oktobra 30letnico, kar je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem. Lep spomin vrlega šolnika-veterana!

Š Dve starki v borbi z nožmi. Dne 3. oktobra je prišla dekla Urša Ograjšek v vojniški okolici precej pozno domov in je bila malo vinjena. Radi tega ste jo gospodarici 72letna Ana in 78letna Marjeta Jošt začeli oštevati. Razjarjena se je Urša zakadila v obe starki in ju prekucnila. Nato sta se obe starki oborožili s kuhinjskimi nožmi in ste Ograjšekovo tako zdelali, da je njeno življenje baje v nevarnosti.

Š Na drevesu sta se stepala. V šoštanjski okolici je dne 3. oktobra zalotil posestnikov sin Valentin Ježovnik soseda Ivana Hudovernika na češplji, ko je iste pridno smukal. Ježovnik bi bil rad vrgel Hudovernika z drevesa, a ker se mu to ni posrečilo, ga je z nožem tako zabodel, da je padel težko ranjen z drevesa in si je še ude malo polomil.

Š Prememba posesti. G. Jakob Sem je kupil v Ljubnem v Savinjski dolini hišo tamošnje posojilnice, kjer je sedaj otvoril trgovino. Hišo je dal lepo prenoviti, tako da ima trg Ljubno sedaj zopet lepše lice. Gospod Sem je bil dosedaj v Gornjem Gradu, a se je sedaj stalno preselil v Ljubno. Trgovca Sem je vrl naš pristaš in ima tudi v zalogi vžigalice »Slovenske Straže« in drugo enako blago. To gospoda Sema toplo priporoča.

Š Neprevidnost. Posestnikovemu sinu Jožefu Vodušek v rogaški okolici se je vsled neprevidnega ravnanja sprožila puška. Projektil je zadel Voduška v spodnji del telesa. Našli so ga težko ranjenega, nakar so ga prepeljali v bolnišnico. Dvomijo, da bi okrevaj.

Š Poroka. V Ormožu se je v ponedeljek, dne 6. t. m. poročil g. L. Spatzek, sin znanega gostilničarja V. Spatzeka »pri grozdu« v Mariboru, z gđno M. Skorčič, gostilničarjevo in mesarjevo hčerko v Ormožu. Mladi Spatzek je prevzel gostilno od svojega očeta v Mariboru za 100.000 K. pozdravom in rokopolom vdani Gross. — Hud in oster poper to za mariborskega Wastiana, ki je mislil, da bo po zadnjem zborovanju v Mariboru postal zopet »popularen«. Nemški listi sami se sedaj norčujejo iz uboega Wastiana, ki je tako obsejal med dva stola, kakor kaka zbirčna nevesta. Res: »Erkläre mir, Graf Oerindur!«

Š Za župana v Slovenjem Gradcu, mestu ob koroški meji, je izvoljen enoglasno Nemec inženir Henrik Potočnik.

Š Samomorilec. Žandarmerija pri Veliki Nedelji je 5. t. m. našla v gozdu nemškega viteškega reda obešenega kočarja Vinko Dovečarja, kateremu se je omračil um in so ga že tri dni pogrešali.

STRAŠEN ROP V VLADIKAVKAZU.

Vladikavkaz, 8. oktobra. 40 roparjev je ponoči vdrl v mesto v neko prodajalno zlata in biserjev. Roparji so popolnoma oropali prodajalnico, z revolverji ustrelili dva policista, enega višjega policijskega uradnika, juvelirja in enega stražnika ranili in se z ropom odpeljali.

Ljubljanske novice.

Ij Ljubljansko krščansko socialno delavstvo in vse somišljenike in somišljenice S. L. S. vabimo na javen društven shod »Slovenskega katoliškega delavskega društva«, ki bo danes zvečer v Ljudskem domu. Prične se točno ob četrti na 8. uro zvečer. Razpravljalo se bo o važnih tekočih političnih vprašanjih.

Ij Ženski oddelek »Slov. kršč.-soc. zveze« priredi, kakor je poročal že sobotni »Slovenec«, v nedeljo dne 12. oktobra ob 5. uri popoldne v Ljudskem domu Medvedovo dramo »Za pravdo in sree«. Ta velezanimiva zgodovinska igra nas spominja na bivšo kmečko vojsko. »Zveza« hoče to pesniško delo

predočiti ljudstvu v živi sliki nekdanjih kmečkih tlačanov. Ne zamudimo torej te prilike, osobito sedaj ob spominu na odkritje spomenika našega v narodu še vedno živečega pesnika Antona Medveda.

Ij Siljajen shod krščansko socialnega tobačnega delavstva je bil sinoči v salonu gostilne prej »pri Vajzarju« na Tržaški cesti. Shod je vodil tovariš Čatar. Poslanec tov. Gostinčar je poročal o važnih stanovskih zadevah tobačnega delavstva. Govornik je v ostrih besedah ošibal prostaško lažljivo pisarjenje liberalnega in socialnodemokratskega časopisja, ki se je popolnoma vdinjalo v službo »buržoazijske« socialne demokracije. Svari delavstvo pred liberalnim in socialnodemokratskim časopisjem. Ko sta govorila še tov. Moškerc in delavski tajnik J. S. Z. tov. Mejač, zaključil tov. Čatar lepo uspelo zborovanje.

Ij Dopolnilna volitev v obrtno sodišče. Volilski imeniki za dopolnilno volitev prisednikov in namestnikov obrtnega sodišča in prisednikov vzklcnega sodišča bodo razgrnjeni vsakomur na vpogled od vstetega 10. oktobra 1913 do vstetega 23. oktobra 1913 v posvetovalnici mestnega magistrata. V tem roku je podati reklamacije zoper volilske imenike pri mestnem magistratu. Reklamacije se smejo nanašati na to, da se ni oziralo na lastno volilno pravico reklamantov ali pa na vsprejete druge osebe, ki nimajo volilne pravice ter morajo biti v prvem slučaju opremljene s pripomočki in listinami, ki služijo v presojo pravnega vzroka reklamacije. Vpogledati se smejo volilski imeniki le med uradnimi urami, to je od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne.

Ij Obnašanje magistratnega sluga. Kakor smo svoječasno poročali, se je moral zagovarjati pred okrajnim sodiščem magistratni sluga Slavko Pip, ker je na dan katoliškega shoda v Ljubljani v gostilni g. Štefica v Spodnji Šiški opsoval s »čukom« deželnega uradnika gospoda Srečko Pavlina. Okrajno sodišče je obsodilo Pipa na 10 kron globe in v povračilo stroškov. Obsojenec Pip je prijavil vzklic. — V torek dne 7. oktobra se je vršila vzklicna razprava pred deželnim sodiščem, ki je prvo obsodbo v polnem obsegu potrdilo. Sedaj ima besedo disciplinarni odsek občinskega sveta!

Ij O sleparici Johanci, ki je sleparila ljudi s telečjo krvjo, mnogo pišejo liberalni listi. »Slovenec« je storil svojo dolžnost in je takoj, ko je sleparica nastopila, svaril ljudi pred njo. Kdor je poslušal »Slovenca«, ni bil osleparjen. Mislimo pa, da naj bi se liberalni listi v prvi vrsti norčevali iz svojih liberalnih ljubljanskih bralk, ki so se trumoma vozile k Johanci občudovat njene pojave, kakor imajo tudi razne »prerokovalke« iz kart v ljubljanski okolici najboljše dohodke od raznih ljubljanskih narodnih dam. Največ babjeverstva je v teh krogih!

Ij Smrtna kosa. Umrla je gospa dr. Avgusta Kortschak. — Na Dunaju je umrl nadinspektor drž. železnice v pokouju Vincenc vitez Renzenberg, star 68 let.

Ij Provizijski agent Karel Cihak, ki je po Kranjskem izvršil mnogo sleparij, je bil predvčerajšnjim aretiran v Gradcu.

Ij Poročil se je kontrolor deželne prisilne delavnice g. Franc Pavločič z gđno. Matildo Šega, sestro ondotnega kurata.

Ij Glasovita vlomilca prijeta. Kakor smo že poročali, sta vseh zadnjih zločinov v Ljubljani, okolici in vloma v kamniškem uradnem poslopuj nujno sumljiva sedaj najdrznejša še mlada kranjska lopova Janče Pavlič in Leopold Jereb, ki znata biti poleg svoje držnosti še humoristična. Kakor čujemo, je oba tička v Trstu policija izsledila in aretovala. Sedaj menda pač ne prideta kmalu na prosto.

Ij Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov, krajevna skupina v Ljubljani, je priredilo predvčeraj zvečer svoj IV. prijateljski sestanek, kateri je bil povoljno obiskan. Iz različnih debat se je posnelo, kako prepotrebna je organizacija za uradnike denarnih zavodov, žal pa, da se ti uradniki pomena organizacije ne zavedajo tkao kakor bi bilo želeti, kar se je na sestanku splošno poudarjalo. Na sestanku se je pogrešalo zlasti starejših tovarišev, katerih nasveti bi bili v marsikaterem oziru jako potrebni. Tovariši, potrebo organizacije spoznali so že različni drugi višji in nižji stanovci ter se imajo za izboljšanje svojega gmočnega položaja zahvaliti organizaciji! Bodite uverjeni, da more organizacija koristiti tudi vam. Zato pa, tovariši, ki niste še člani našega društva, izpolnite svojo stanovsko dolžnost ter pristopite k društvu, katero edino vam more svoj čas koristiti. Čim močnejša je organizacija, tem sigurnejši so uspehi.

Ij Umrlil so v Ljubljani: Metod Bregar, sin krojaškega pomočnika, 2 meseca. — Franc Primc, mesarjev sin, 5 dni. — Ivan Hajdinjak, sin železniškega delavca, 1 leto. — Marija Kos, baj-

tarjeva žena, 51 let. — Ivana Pogačar, kurjačeva žena, 26 let. — Ivanka Pogačar, kurjačeva hči, 2 dni. — Marija Rozman, žena tovarniškega delavca, 46 let. — Marija Stegnar, zasebnica, 62 let. — Ivana Kaluža, služkinja, 46 let. — Angela Rebozn, premogarjeva hči, 24 let.

Ij Tatvina usnja. Na dvorišču gostilne pri »Johanesbirtu« je ukradel nekdo usnarju g. Francetu Jakušu usnja za 100 K. Baje je tat znan in bo ovađen, ako usnja ne prinese nazaj.

Ij Preselitev urada. Mestni ekspedit in urad za nastanjanje vojakov sta se preselila danes iz dosedanjih prostorov v III. nadstropje sosedne hiše. Mestni trg št. 27, kjer je bilo poprej mestno knjižovodstvo.

Ij Nesreča. Ko so te dni v Žabkarjevi tovarni nakladali na voz železno konstrukcijo, je pri tem padla ključavničarskemu pomočniku Hijacintu Gašperju Pibrouetu na levo nogo sora ter mu zmečkala palec.

Ij Z voza padel. Ko je včeraj 12letni šolski učenec Vincencij Marenčič, sinko zidarskega mojstra z Glince, peljal domov preklje, je pri železniškem prelazu padel z voza ter si zlomil desno roko. Dečka so prepeljali v deželno bolnišnico.

Ij Motoristova smola. Včeraj popoldne sta se po Karlovski cesti prav prešerno z motorjem in pripetim sedežem peljala dva Nemca. Hipoma pa vozilo odpove in motor se prekucne s košaro vred prav na glavo. Motorist se je zvalil poleg motorja, oni pa, ki je brezdeleno sedel zraven svojega prijatelja, pa je ležal pod košem (pripetim sedežem) in je bil prizor enak liki želve, čemur se je občinstvo, ko je videlo, da se ni nihče ponesrečil, prav iz srca smejala. Oba sta se naglo skobacala pokoncu in odrinila zardelih obrazov dalje.

Bilanca Jadranske razstave. Zadnje nedeljo je bila zatvorjena rečena razstava. Nje bilanca bo baje jako žalostna. Razstavo je obiskalo vsega vkup dva milijona ljudi. Največ obiskovalcev je bilo o Binkošti, namreč 70.000 oseb. Najslabše pa je bila obiskana nekega deževnega dne, ko je prišlo na razstavo le 2000 obiskovalcev. Kako velik bo deficit, se lahko sklepa iz tega, da bi bilo moralo biti tri milijone obiskovalcev, da bi razstava ne končala z deficitom. Kakor se čuje, bo znašal primanjkljaj blizu pol milijona kron.

Zadnje vesti.

NOVICE IZ SRBIJE IN ALBANIJE.

Belgrad, 9. oktobra. V eni prihodnjih sej srbske skupščine — skupščina je imela prvo otvoritveno sejo danes in se redno zasedanje prične 14. t. m. — bo Pašić podal eksposé o položaju in o svojih pariških in dunajskih konferencah. Finančni minister bo zahteval 12 milijonov dinarjev novega kredita. Treba bo celo vrsto novih volitev. Srbska vlada namerava v Berlinu nastavit svojega vojaškega atašeeja. Da se konstatirajo grozovitosti Albancev, bo povabila Srbija tuje konzule, da na dotičnih krajih sami prouče dejstva. — Okoli Prizrena se vrše še vedno male praske.

BOJI SRBOV Z VSTAŠI.

Solun, 8. oktobra. Pri Kočani je nastopila močna bulgarska četa. Srbi so jo zasledovali. Vnel se je boj, ki še traja.

Belgrad, 8. oktobra. Vstaše naši uspešno zasledujejo. Na srbskem ozemlju je sedaj mirno. Poroča se pa, da se ob albanski meji zbirajo nove čete, ki ponavljajo napade.

USPEŠNI BOJI ČRNOGORCEV Z VSTAŠI.

Cetinje, 8. oktobra. Dne 6. oktobra so napadli Albanci levo črnogorsko krilo pri Gusinju. Črnogorci so izvedli protinapad. Boji, ki so se še včeraj nadaljevali, so bili hudi. Črnogorci so se vrgli na Albance in jih potisnili nazaj.

ANARHIJA V ALBANIJI.

Rim, 9. oktobra. »Tribuna« poroča: V celi Albaniji, izvzemši Skader, vlada popolna anarhija. Kemal beg in Essad paša se nista sporazumela. Princ Wied je krono Albanije baje odklopil.

25.000 ALBANECV OBKOLJENIH.

Belgrad, 9. oktobra. Pri Rebušnici so Srbi obkolili 25.000 Albancev. Nastalo je strašno klanje. 3000 Albancev je bilo umorjenih.

REKTIKACIJA ALBANSKE MEJE.

Belgrad, 9. oktobra. Srbija se je obrnila do vseh velesil da se v Londonu določene albanske meje rektificirajo. Svojo zahtevo utemeljuje z varnostnimi oziri.

Belgrad, 9. oktobra. Srbski poveljniki proti Albancem so dobili povelje Albance zasledovati tudi na albansko ozemlje in ondaj zasesti strateško važne točke.

GRKI NA VSE PRIPRAVLJENI. — TURKI ODGODILI MOBILIZACIJO. — RUMUNIJA GROZI.

Pričakuje se, da izda grški kralj, ki je došel dne 8. t. m. v Solun, na grško armado oklic, nakar prične grška armada, ki je koncentrirana v Kavali, prodirati. Tudi pri Drami so že Grki koncentrirani. Rusija je v Carigradu in v Atenah posredovala, da naj bi ne šli do skrajnosti. Turki so mobilizacijo odrinske armade odgodili. Turški list »Terajumani Hakkikat« izvaja, da dokler se vprašanja o Macedoniji in o Albaniji ne rešijo, se mir med Grki in Turki ne sklene. Turčiji se na sklepe konference v Bukarešti ni treba ozirati, ker se konference ni udeležila. Iz Bukarešta pa poroča »Neues Wiener Tagblatt«, da namerava glede na izpremenjen položaj na Balkanu Rumunija diplomatsko nastopiti, in če bo potrebno, vporabiti vsa sredstva, da se zapletljaji preprečijo in da se vzdrži v Bukareštu sklenjeni mir.

BULGARSKI ČASTNIKI Z DOPUSTA POZVANI POD OROŽJE.

Sofija, 9. oktobra. Bulgarski častniki, ki so bili na dopustu ob ženevskem jezeru, so brzojavno pozvani pod orožje.

VPRAŠANJE OTOČJA IZ TURŠKO-GRŠKIH POGAJANJ IZLOČENO.

Carigrad, 9. oktobra. Vprašanje otočja je iz grško-turških pogajanj izločeno, vsled česar se je položaj zboljšal.

TURŠKO-GRŠKA POGAJANJA.

Atene, 9. oktobra. Pogajanje med Turčijo in Grčijo se ne začne pred koncem tega tedna.

HARTWIG NA DUNAJU.

Dunaj, 9. oktobra. Ruski poslanik v Belgradu, Hartwig, je prevčerajšnjim došel semkaj in konferiral z ruskim poslanikom Glersom in grofom Berchtoldom.

BULGARSKA ZAROTA.

Solun, 9. oktobra. Srbi so zasledili v Skoplju bulgarsko zaroto. Veliko oseb so zaprli.

BULGARSKI EKSARHAT.

Carigrad, 9. oktobra. Bulgarski eksarhat se preloži iz Carigrada v Sofijo. V Carigradu ostane bulgarski nadškof.

OBRAVNAVA PROTI BULGARSKEMU POLKOVNIKU.

Sofija, 9. oktobra. Tu se je pričela obravnava proti polkovniku Petevu, ki je bil poveljnik brigade v boju proti Grkom. Dolže ga, da je svoje mesto v bitki zapustil, vsled česar je nastal nered v bulgarskih vrstah.

ŠUKRI PAŠA TURŠKI VOJNI MINISTER.

Berolin, 9. oktobra. »Vossische Zeitung« poroča iz Sofije: Med častniki turških vojnih ujetnikov se nahaja tudi branilec Odrina Šukri paša. Šukri paša je dobil iz Carigrada brzojav, naj se takoj vrne v Carigrad, kjer da je za vojnega ministra imenovan.

WASTIAN IZSTOPIL IZ »NATIONAL-VERBANDA«.

Dunaj, 9. oktobra. Poslanec Wastian je izstopil iz nemškega »National-verbanda«.

SAŠKI PRINC MAKŠ.

Draždane, 9. oktobra. Zdravje saškega princa Maksa je zelo slabo. Bolnik bo moral zimo preživeti v južni Franciji.

HOTEL UMORITI ŽENO, PA JE UMORIL 13 LETNO DEKLETCE.

Trst, 9. oktobra. Pred tržaškim potnim sodiščem je bil oproščen 30letni Peter Ražem, bivši čuvaj južne železnice, ki je bil obtožen umora. Dne 23. avgusta je hotel namreč v maščevanju usmrtiti svojo ženo, ki mu je bila nezvesta, a je pomotoma umoril 13letno dekletce Emilijo Bizjakovo, ki je prišla obiskat njegovo ženo in je spala v njegovem stanovanju.

PREPOVEDANO OROŽJE OB VOLITVAH NA LAŠKEM.

Rim, 9. oktobra. Giolitti je dal oblastim navodila, naj se na shodih preišče sumljive elemente, ako nosijo pri sebi orožje. Nova dovolila za orožje se za časa volitev ne bodo izdajala.

KITAJSKA REPUBLIKA PRIZNANA.

Dunaj, 6. oktobra. Velesile so priznale kitajsko republiko.

MEHIKANSKI PRETEPAČI.

Mehiko, 9. oktobra. Vstaši pod vodstvom Stilla so porazili vladne čete in generala Alvareza s 125 častniki ustrelili. Vstaši so zaplenili vsa artiljerijska vladnih čet. Boj je trajal štiri dni.

POŽAR NA LADJEDELNICI.

Jütland, 9. oktobra. Ladjedelnico Stühr je uničil ogenj. Dva parnika sta zgorela.

VOHUNSTVO V GALICIJI.

Lvov, 8. oktobra. V Przemyslu so aretirali dva ruska častnika: eden je stotnik ruskega generalnega štaba, drugi pa poročnik. Osumljena sta, da sta vohunila. Aretirana ruska častnika sta služila kot natakarija v Krakovu in v Lvovu v takih restavracijah, ki jih posejajo častniki. V Przemyslu sta služila ruska častnika v hotelu »Habsburg«, kamor hodi veliko častnikov.

NA BAVARSKEM SE REGENTSTVO ODPRAVI.

Monakovo, 8. oktobra. Več znakov kaže, da namerava bavarski deželni zbor odpraviti regentstvo in proglasiti princ regenta Ljudevita za kralja.

Primorske vesti.

p **Posvečenje novega poreško-puljskega škofa.** V nedeljo dopoldne se je vršilo v katedrali sv. Justa v Trstu slovesno posvečenje novega poreško-puljskega škofa mons. dr. Trif. Pederzolja. Posvečevalec je bil goriški knez nadškof dr. Sedej, navzoči pa so bili tudi ljubljanski škof dr. Jeglič, krški škof dr. Mahnič in tržaški namestnik princ Hohenlohe, mestni župan dr. Valerio in drugi zastopniki oblasti. Ob 1. uri popoldne je bil pri Dreherju slovnostni banket.

p **Sv. misijon v Repentabru.** Od 28. septembra do 5. oktobra so obhajali v Repentabru sv. misijon, katerega sta vodila prečastita gospoda p. Alojzij Žužek in p. Janez Pristov. Udeležba je bila skoraj splošna. Svetih obhajil je bilo okoli 1000.

p **Iz naše vojne luke.** Iz Pulja poročajo: V nedeljo se je razglasilo imenovanje kontreadmirala Njegovana za predsednika mornaričnega tehničnega komiteja in kontreadmirala Löflerja za poveljnika eskadre, kar je »Slovenec« poročal že pred nekaj dnevi. Za poveljnika mornaričnega arzenala v Pulju je imenovan kontreadmiral Fiedler. Dosedanji pobočnik mornaričnega poveljnika in predstojnik mornarične poveljniške pisarne linijski kapiten Seidenmacher je imenovan za poveljnika brodogradniškega. Za pobočnika mornaričnega poveljnika in predstojnika mornarične poveljniške pisarne je imenovan linijski kapitan Rodler. Dosedanji poveljnik mornaričnega obrambnega okraja v Novem gradu, linijski kapitan Schubert, je prestavljen k mornarični sekciji vojnega ministrstva. Za poveljnika mornaričnega obrambnega okraja v Novem gradu je imenovan fregatni kapitan Klein. Dalje je cesar dovolil, da stopi v pokoj poveljnik mornarične akademije v Reki, kontreadmiral Gassenmayr in mu je ob tej priliki podelil viteški križec Leopoldovega reda. Istotako je cesar dovolil, da stopi v pokoj kontreadmiral vitez Benigni Müldenberga in mu je ob tej priliki podelil red železne krone 3. razreda. — Z običajnim slavnostnim sporedom se je v Pulju tudi letos obhajal cesarjev imendan. Na predvečer je priredila mornarična godba mirozov po mestu. V soboto so se služile v mornarični cerkvi tudi v stolni cerkvi slovesne svete maše. Službi božji v mornarični cerkvi je prisostvovala admiraliteta, generaliteta in močni oddelki mornarjev in tukaj se nahajajočih različnih vojaških oddelkov. V stolnici so bile zastopane politične, občinske in civilne oblasti kakor tudi deputacije častništva. V vojni luki se nahajajoče vojne ladje so si nadele takozvano majhno gala-zastavo.

p **Nabrežina.** Tukajšnja »Javna ljudska knjižnica« je otvorila dne 1. oktobra 1913 svojo čitalnico v društveni pevski sobi. Odprta je med tednom dnevno od 1. do 3. ure popoldne in od 7. do 10. ure zvečer; v nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure opoldne in od 1. do 5. ure popoldne. Dostop imajo člani knjižnice in tudi nečlani, koji plačajo mesečno 80 vin. in to trimesečno naprej. Na razpolago so razni časopisi vseh političnih strank slovenskih in razne revije. — Odbor »Javne ljudske knjižnice«.

p **Samoumor zapuščene.** V neko restavracijo v Pulju je prišla v ponedeljek neka ženska, Ana Friebl po imenu, in si naročila čašo pive. Kmalu potem, ko jej je prinesel natakarija naročeno pivo, je omenjena ženska vstala v istega neki strup in potem tako zastrupljeno pivo zavžila. V restavraciji so nesrečnici takoj dali mleka in obenem poklicali rešilni voz, s katerim so jo prepeljali v deželno bolnišnico. Kot vzrok poizkušene samomora je omenjena navedla, da jo je njen ljubimec, neki natakarija, s katerim je imela znanje že dve leti, zapustil.

p **Vojna ladja »Najade«.** V torek se je upostavila vojna ladja »Najade« v službo. Ta ladja bo odpelala te dni proti

Trstu, kjer se bo nanjo vkrcala komisijska za raziskavanje Adrije. Vojno morinarico bo v tej komisiji zastopal linijski kapitan pl. Kestlitz. Komisija bo poslovala, kakor se čuje, kake tri tedne.

p **Nov torpedni rušilec.** Te dni se bo končala v Trstu kolavdacija torpednega rušilca »Tatra« in je že izšel odlok, da se ima ta novi rušilec takoj, ko bo priplul v vojno luko, upostaviti v službo in se uvrsti v eskadro, nakar se bo torpedni rušilec »Velebit« izločil iz eskadre in postavil izven službe.

p **Smrt v kadi.** Minoli teden so v kleti škofijskega zavoda v Koprju preslali grozila. Bilo je že več sodov polnih kipečega mošta. V veliki kadi sta tlačila grozdje dva dninarja. V nizkem prostoru se je nabralo toliko ogljipove kisline, da sta se delavca onesvestila in so naslednji dan oba dobili mrtva v kadi.

p **Vrat jej je prerezal.** V ponedeljek zvečer ob pol 8. uri je napadel 21 let stari Karel Turko blizu hiralnice v Trstu 24 let staro ženo Katarino bolniškega strežaja De Arcangelo in jej je z britvijo prerezal vrat. Stori je to iz maščevanja, ker se je Katarina kot njegova bivša ljubica poročila z Arcangelom in njega pustila na cedilu. Turko je znan kot delomržen človek, ki je svojo ljubico samo izkoristil in jej pogosto grozil s smrtjo. De Arcangelova se bori s smrtjo.

p **Reške bombe in japonske pesti.** Radi afere z bombo na Reki so zaprli več oseb na Reki in v Pulju. Med ljudmi, ki jih je prišla policija, je tudi neki japonski oficir, ki se mudi na Reki, da nadzoruje delo pri torpedovkah, naročenih od Japonske. Pregoreč policist se je lotil tudi Japonca na cesti, ker se mu je moral zdeti posebno sumljiv. Zgrabil ga je po svoji maniri za vrat, a Japonec ga je — ne bodi len — se pestmi po svojem sistemu »ždiudžistu« tako obdelal, da se je policaj zarotil, da se nikoli več ne približa nobenemu Japoncu. Zaprl pa so Japonca vse eno radi javnega nasilstva.

p **Življenja sit mladenič.** V vlaku, ki je prispel v torek ob osmih zjutraj z Ogrskega na Reko, je našel kondukter v drugem razredu na blazinah mrtvega mladeniča z revolverjem v desni roki. Mladenič je bil še tople in se je gotovo ustrelil tik pred dohodom na reški kolodvor. Pri njem so našli pismo brez podpisa, v katerem javlja, da se je naveličal življenja.

p **Kongres zavarovalnih družb.** Na Brijonih se je vršil te dni mednarodni kongres zavarovalnih družb. Kongresisti so sklenili, da bodo tudi prihodnje leto, in sicer v velikem tednu, zborovali na Brijonih.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
7	9. zveč.	735,6	15,4	sl. zah.	del. jasno	
8	7. zjutr.	734,5	11,8	brezvetr.	sk. obl.	0,0
	2. pop.	731,9	21,8	sr. jug.	del. jasno	
8	9. zveč.	731,4	16,3	sl. jzah.	del. jas.	
9	7. zjutr.	730,1	13,8	sl. sever.	megla	0,0
	2. pop.	732,8	15,9	sr. jvzh.	oblačno	

Srednja predvčerajska temp. 16,1°, norm. 11,9°. Srednja včerajska temp. 16,6°, norm. 11,7°.

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakdan priznanice. Dobi se povsod à 80 vinarjev.

Preklic.

Preklicujem, da ni resnica, kar sem govorila o G. Petaverju.

L. P.

Mnogo boljše kot ribje olje

je Scottova ribje oljnata emulzija. To se pa razlaga tako, da so se po desetletnih, na Scottov način prirejenih poskusih, odstranili vsi nedostatki ribjega olja, kakor: težka prebavljivost, zoper duh in okus. Scottova emulzija je v resnici tako lahko prebavljiva in okusna, da jo lahko dajemo tudi otročičkom v zibelki, kar se izkaže posebno koristno pri otežkočenem pridobivanju zob. Vporaba Scottove ribje oljnate emulzije zasigura malemu zemljanu močno tvorbo kosti in telesa, najboljše orožje za poznejši življenjski boj.

Ne dajte torej otrokom ribjega olja, ampak kot smetana sladko Scottovo ribje oljnato emulzijo, ki poleti kakor pozimi enako uspešno učinkuje.

Cena originalni steklenici K 2,50. Dobi se v vseh lekarnah. Klor polje 50 vin. v znamenju na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena polijatev potom lekarne za poskušnjo.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 9. oktobra 1913.

Pšenica za oktober 1913	10,67
Pšenica za april 1914	11,42
Rž za oktober 1913	8,09
Rž april 1914	8,86
Oves za oktober 1913	7,52
Oves april 1914	7,73
Koruzza za maj 1914	6,45

Lepa vila

za eno samo stranko na Spod. Štajerskem z velikim predvrtom in zelenjadnim vrtom blizu stavbišč. se ceno proda. Naslov se izve pri gospej EMI GOLOB, Ljubljana, Wolfova ul. 8, II. nadstr.

V najem se odda takoj dobrodoči 3116

mlyn

na 5 tečajev in z 8 stopami. Natančneja pojašnila pri BLAŽU POKORN v škofjiloki, Gorenj.

Fran Pávločič

kontrolor dež. prisilne delavnice

Matilda Pávločič roj. Schega

danes poročena

Ljubljana

9. oktobra 1913

Kranj

Brez vsakega drugega obvestila

Št. 21.730

Razglas.

V smislu §§ 3. in 6. ministrskega ukaza z dne 23. aprila 1898, št. 56 drž. zak. in § 3. ministrskega ukaza z dne 22. avgusta 1908, št. 181 drž. zak. se javno naznanja, da bodo volilski imeniki za dopolnilno volitev prisednikov in namestnikov obrtnega sodišča in prisednikov vsklcnega sodišča razgrnjeni vsakomur na vpogled od vštete 10. oktobra 1913 do vštete 23. oktobra 1913 v posvetovalnici mestnega magistrata.

V tem roku je podati reklamacije zoper volilske imenike pri mestnem magistratu. Reklamacije se smejo nanašati na to, da se ni oziralo na lastno volilno pravico reklamantov ali pa na vsprejete druge osebe, ki nimajo volilne pravice ter morajo biti v prvem slučaju opremljene s pripomočki in listinami, ki služijo v presojo pravnega vzroka reklamacije.

Vpogledati se smejo volilski imeniki le med uradnimi urami to je od 8 ure zjutraj do 2. ure popoldne.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 6. oktobra 1913.

3104

Št. 21.324.

Razglas.

Dne 1. oktobra 1913 stopil je v veljavo ukaz trgovinskega ministrstva z dne 14. septembra 1912, št. 187 drž. zak., s katerim se na podstavi § 74. a obrtnega reda izdana posebna določila deloma izpreminjajo glede odmorov v obrtnem delu.

Ker morajo v smislu § 88 a, lit. c obrtnega reda delavni redi vsebovati tudi določila glede odmorov, opozarjajo se vsi oni obrati, za katere je predpisano v § 88 a in 96 c o. r., da morajo imeti delavni red, na začetkoma omenjena zakonska določila z nalogom, da do sedaj veljavne in obrtno-oblastveno odobrene delavne rede spravijo v sklad z novimi določili, odnosno jih popravijo ali popolnijo o tem smislu.

Najkasneje do 15. oktobra 1913 predložiti je tusem po dva izvoda izpremenjenega delavnega reda v odobrenje.

Proti onim podjetnikom, ki te dolžnosti ne bi izpolnili, postopalo se bode kazenskim potom.

Mestni magistrat ljubljanski kot obrtna oblast,

dne 3. oktobra 1913.

3121

Moderna
damska konfekcija

kakor plašči, kostumi, hišne halje, vrhna krila v krasni izbiri po zelo solidnih cenah v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

3031

OŽJA VOLITEV NA DUNAJU ZA SCHUHMEIERJEV MANDAT.

Dunaj, 8. oktobra. Današnja volitev za Schuhmeierjev mandat v II. volilnem okraju, Leopoldstadt, je bila jako burna, ker so socialni demokratje jako nasilno postopali. Krščanskosocialni kandidat dr. Mataja je dobil 7761, socialnodemokratski kandidat Matija El-dersch 5934, nemški liberalci Blasel 2535, nemški nacionalci Hafner 46 glasov in češki števeni kandidat 332 glasov. Krščanski socialci so napredovali nad 400 glasov, socialni demokratje so izgubili nad 1600 glasov. Med krščanskim socialcem in socialnim demokratom je potrebna ožja volitev. Pri zadnjih splošnih volitvah 14. junija 1911 je dobil v tem okraju ob prvotnih volitvah krščanski socialci 7366, socialni demokrat 7554, liberalci 538, nemški nacionalci 574 in češki števeni kandidat 311 glasov. Pri ožji volitvi je dobil socialni demokrat 8615, krščanski socialci pa 7862 glasov.

ZAHTEVE VOJAŠKE UPRAVE.

Dunaj, 8. oktobra. V skupni ministrski konferenci se je sklenilo: Potrebščina za vojaško pripravo pozimi in za oboroženje v tem času v znesku 350 milijonov kron se ustavi kot naknadni kredit k proračunu za leto 1912. in 1913. Za povišanje stanja rekrutov za 35.000 mož se ustavi v proračun za prvo polovico leta 1914. 11 milijonov. Mornarici se je dovolilo, da sme zgraditi štiri dreadnoughte, več manjših križaric in torpedovke, kar bo stalo 426 milijonov kron. Dva dreadnoughta prično že spomladi v Trstu graditi.

TUDI TIROLSKI DEŽELNI ZBOR DELOZMOŽEN.

Inomost, 8. oktobra. Nemški svobodomisleci so umaknili svoje nujne predloge, ker so stranke glede na volilno prenosno sklenile kompromis.

RAZPRAVA O RITUALNEM UMORU V KIJEVU.

Judje celega sveta so zdaj strašno razburjeni, ker se je dne 8. t. m. pričela v Kijevu porotna razprava, v kateri je obdolžen 39letni jud Mendel Beilis ritualnega umora. Judje prirejajo po celem svetu protestne shode, ker stoji Beilis radi obtožbe ritualnega umora pred poroto. Stvar je sledeča: Dne 2. aprila 1911 so našli v Kijevu umorjenega 12letnega učenca Andreja Juščinskega. Revček je bil ves razmesarjen. Mrlič je bil skoraj brez krvi. Izvedenci so izjavili, da ga je moralo več oseb z noži do smrti vbadati in da je bil tako umorjen, da je strašne muke trpel. Policija je prvotno aretirala dečkove starše, a jih je izpustila; med tem je pa policija zbrala veliko obtežilnega gradiva proti judu Mendelnu Beilisu, katerega so aretirali. Našli so tudi pisma, ki so več judov zelo obtežila in se je tudi dognalo, da so judje izkušali kako osebo dobiti, ki bi prevzela nase umor, kar se jim pa ni posrečilo. Med izvedenci je izjavil profesor Srkoviški, da kaže način umora vse znake verskega umora. Pravoslavna profesorja Glagolev in Troizki sta z ozirom na nauke svetega pisma in talmuda zanikala, da bi judje uporabljali človeško kri; katoliški magister teologije Pranaitis je pa, sklicujo se na judovske virov, izjavil, da pri judih obstoja takozvana krvava dogma in da so se res že pripetili judovski ritualni umori in da kaže Juščinskijev slučaj vse znake ritualnega umora. V preiskovalnem zaporu je obdolženec nagovarjal nekega Kazačenka, da naj za plačilo zastrupi nekatere neljube mu priče. Temeljem navedenih in še nekaterih drugih indicijev predlaga obtožnica obsodbo Beiliso, ker je sporazumno z drugimi osebami iz verskega fanatizma uropal 12letnega Juščinskega in so mu z namenom ga umoriti zadali 47 ran. Porotnemu sodišču predseduje Boldirjev, prisodniki so trije sodniki, med njimi knez Ševahov, porotniki so trije uradniki, dva mala meščana in 7 kmetov.

Koroške novice.

k Germanizacija. V Pečah pri Podkloštru zidajo novo postajo. Na stari je bil še dvojezičen napis, na novi pa je samonemški. Tudi novo postajališče pri Bekstanju ima samonemški napis. To se godi na c. kr. državni železnici. k Na občnem zboru podružnice »Slovenske Straže« za Marijo na Zilji v Podravljah je govoril o izseljevanju č. g. župnik in pisatelj Ksaver Meško. Govor je imel sijajen uspeh. Govoril je tudi med. Erat. Brnški igralci pa so pod vodstvom g. V. Bratina predstavljali »Desetega brata«.

k Za sodnika v Podklošter je imenovan dr. Gvido Schöner. Sodni okraj

Podklošter v Ziljski dolini je čisto slovenski; radovedni smo, ali novi sodnik govori tudi čisto slovenski ali samo nemški? O tem še poročamo.

k Župnijski izpit so delali č. g. provizorji: Katnik, Mente in dvorni kaplan g. Truppe.

k Za provizorja v Svečah je nastavljen g. Jakob Kalan. — V Škofljo je sprejel č. g. Umnik, Slovenec, iz D. J.

k Cerkvena vest. Kaplan v Šmohoru J. Lamprecht gre na Dunaj, kjer bo v Avguštnu nadaljeval bogoslovne študije.

p Poštni pomočnik Karl Teyrowski v Šmarjeti v Rožu je postal poštni ekspedient.

k Pliberk. Tečaj za vojaške novince, ki se je vršil 27. in 28. septembra, se je dobro obnesel. Govorili so gospod kaplan Hornböck, dr. Rožič ter Božič. Fantje so skupno prejeli sv. obhajilo.

k Koprivna. Preteklo nedeljo, dne 5. t. m., se je vršila velika, lepa cerkvena slavnost, praznovanje Konstantinovega jubileja, pri Sv. Ani na Koprivni. Že v soboto popoldne so pokali topiči, da je daleč naokrog odmevalo po daljnjih koprivniških hribih in dolinah. V nedeljo pa je bil prav narodni in cerkveni praznik. Ob pol 10. uri se je pomikala od hiše posestnika Kumra procesija vernega ljudstva proti cerkvi sv. Ane. Zvonovi so pritkavali, topiči so pokali, množica pa se je v molitvi pomikala proti lepi lični cerkvi sv. Ane. G. stolni vikar je imel slovesno sveto opravilo s krasnim cerkvenim govorom. Popoldne je govoril dr. Rožič o zmagovalni ideji krščanstva in o Einspielerjevem jubileju. Nato so vrla dekleta iz Globasnice predstavljale igro »Junaške Blejke«. Igra je prav dobro uspela. Po igri se je razvila prav živahna zabava, katero so poživljale lepe narodne pesmi. Koprivna je ena najbolj planinskih far na Koroškem. Za to lepo Konstantinovo slavnost gre največja zahvala č. g. župniku Hojniku na Koprivni.

k Imenovanje. Koncipist dež. vlade dr. Viktor Kommetter je imenovan za okrajnega komisarja. Finančni koncipist dr. J. Reuter je postal finančni komisar.

k Patriotizem koroških žandarjev. V Črni se vsi trije orožniki niso udeležili cesarske maše, in sicer ne 18. avgusta t. l., ne 4. oktobra. Ne vemo, ali so gg. orožniki zopet iskali veleizdajnike med Slovenci ali kaj je vzrok, da ti c. kr. orožniki ne gredo k cesarski maši, ko so bili vendar vsi doma. Kaj naj to pomeni? Še na cesarjev god ne gredo k maši, ti čuvaji postave in patriotizma!

k Grof Dughas Thurn - Valzassina, ki je bil avstrijski poslanik v Peterburgu, prebiva sedaj na svojem posestvu v Črni — med Slovenci.

k Smrtna kosa. Na gradu Hohenburg ob Dravi je umrl gozdarski svetnik Pavl Mah, 71 let star. Raniki je bil gozdar na posestvih grofa Dietrichsteina, ki so bila sedaj prodana. — Umrla je posestnica in učiteljica Ema plem. Dietrich.

k Samoumor. V sredo zjutraj se je najprvo napil strupa in potem še ustrelil brivec Fr. Krušič na Beljaški cesti. Pravijo, da je bil vzrok, ker se je poleg njega naselil nov brivec-konkurent.

KNJIGOTRŽTVO.

Grafenauer: Zbirka slovenskih povesti. I. snopič: »Vojnimir ali poganstvo in krst«. Spisal Josip Ogrinc. Cena 60 h. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Zbirka slovenskih povesti, ki bo prinašala povesti naših najboljših pisateljev, nam podaja v prvem snopiču krasno povest, ki je zajeta iz časa pokrščevanja Slovencev. Pisatelj nam tekom povesti slika naše dede in njihovo življenje, tako da seže pisana beseda do srca. Povest je vredna, da si jo vsakdo nabavi in se naroči na nadaljnje snopiče.

Nova k: Nemščina brez učitelja. I. del: Nemška slovnica za samouke. 1 K 20 h. — II. del: Slovensko-nemški razgovori. 1 K 20 h. — Oba dela skupaj vezana 2 K 80 h. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — To je potrebna knjiga za vsakega, ki se hoče hitro in uspešno priučiti nemškemu jeziku. Posebno opozarjamo na to knjigo vojaške novince, ki takoj ob prihodu k vojakom, kakor tudi pozneje silno pogrešajo znanje nemškega jezika. V slovensko-nemških razgovorih je vpleten tudi daljši odstavek, namenjen samo za vojaške novince. To poglavje vsebuje začetne vojaške pojme, najpotrebnejša povelja in dnevna opravila. Kdor bo natančno proučil ta odstavek, si bo mnogo lažje pomagal pri vojakihi ter znal tudi že kar izpočetka pravilno izvrševati svoje dolžnosti. To knjigo dopolnjuje.

Slebinger: Slovarček slovenskega in nemškega jezika. 1 K 20 h, vezano 1 K 80 h. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Ta slovarček obsega besede, ki se rabijo v navadnem, vsakdanjem življenju ter je prirejen s posebnim ozirom na samouke. Pri vseh besedah navaja namreč tudi posamezne oblike, radi česar je praktično bolj poraben kot drugi podobni slovarji.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

500 K

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Poštini predal 12/160 Ogrsko.

Šolska mladina
dobi
izgotovljene obleke
suknje in pelerine
v veliki izbiri po zanesljivo
nizkih cenah v znani trgovini
„Pri Škofu“
Ljubljana
Pred Škofijo št. 3
(zraven Škofije).

Mesečna soba

lepa, velika, meblovana ali ne meblovana se odda takoj. Ambrožev trg št. 3, II. nadstropje, desno. 3097

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zob-
delstil sred-
stvo
Seydlin
Izdovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Št. 25.

Razpis.

Natečaj za sestavo načrtov in proračuna za osemrazrednico v Tržiču (Gorenjsko).

Načrt vsebuje: 12 učnih sob, telovadnico, risalnico, prostore za kuhinjski in gospodinjski tečaj, stanovanje za nadučitelja, pisarno za nadučitelja, sobo za učila, posvetovalnico in stanovanje za šolskega slugo. Najboljši načrt dobi nagrado 900 K, drugi 650 K in tretji 450 K. Načrt, ki se bo dejanjsko sprejel, je s to nagrado kupljen v last, ne da bi se zavezal krajni šolski svet dotičnemu stavbo oddati. Prvotni razglas je s tem razveljavljen in se rok podaljša do 1. decembra 1913. Pripomni se, da generalni projekt ni na razpolago pri c. k. okrajnem šolskem svetu.

Krajni šolski svet tržiški, Gorenjsko.

3069

dne 3. oktobra 1913.

Radi preobilo naraste zaloge lepo izdelanih

na grobnih spomenikov

razprodajo se vsi po izredno nizkih cenah in ugodnih pogojih pri

FELIKS TOMAN-U

kamnoseškem mojstru
v Ljubljani, Resljeva cesta šteč. 30.

Ceniki pošljejo se franko v pogled.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dož. boln.

Avtomobilna zveza Idrija-Logatec-kolodvor

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:
ob 6— zjutraj	ob 7:50 zjutraj
„ 11:30 opoldan	„ 1:30 popoldan
„ 3— popoldan	„ 4:30 popoldan

Odhod iz Logatca:	Prihod v Idrijo:
ob 8:30 zjutraj	ob 10:20 zjutraj
„ 2:30 popoldan	„ 4— popoldan
„ 7— zvečer	„ 8:30 zvečer

Avtomobil čaka na eventuelno zamujen vlak

Cene z avtomobilnim omnibusom:

Idrija-Logatec	ali nasprotno	K 3—
Idrija-Godovič	„	K 1:50
Godovič-Hotedršica	„	K 1:50
Hotedršica-Logatec	„	K 1:50

Cene s kombiniranim avtomobilom:

I. razred	II. razred
Idrija-Logatec ali nasprotno	K 3— K 2— za osebo
Idrija-Godovič	„ K 1:50 K 1— za osebo
Godovič-Hotedršica	„ K 1:50 K 1— za osebo
Hotedršica-Logatec	„ K 1:50 K 1— za osebo

Označena voznja se vrši vsak delavnik, omni-bus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo. 3013

Valentin Lapajne v Idriji.

„ZENIT“

Tovarne za Asbestškrilj „Zenit“
družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk
dobavljajo najboljši in najcenejši
krovski materijal.
Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana.
Dunajska cesta 73. 249